लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

झापा गाउँपालिका, झापा

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

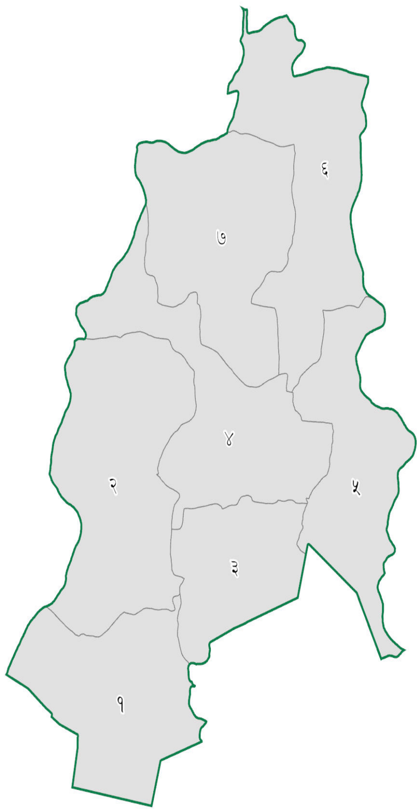

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

झापा गाउँपालिका, झापा

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि
(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be A Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य
(MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता
(CORE VALUES)

स्वतन्त्रता	(Independence)
निष्ठा	(Integrity)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)
व्यावसायिकता	(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८०।८१ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फर्स्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फर्स्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८२ वैशाख

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
कोशी प्रदेश लेखापरीक्षण निर्देशनालय
काठमाडौं

प.सं.:2081/82 मिति : २०८२-२-७

च.न.:FAR/2080-81/LOC/252

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

श्री अध्यक्षज्यू,
झापा गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
झापा।

कैफियतसहितको राय।

हामीले **झापा गाउँपालिका**को आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्रापि र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको बार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौं।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत बार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलानात्मक वितरण, स्थानीय संचित कोषको बार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखा नीति तथा टिप्पणीहरु समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ लगायत सम्वन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। गाउँपालिकाले पेश गरेको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प. फा. नं. २७०) मा अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त भएको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.१३ करोड ४८ लाख ८५ हजार, स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु.१५ लाख ६० हजार एकिकृत स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु.२९ लाख ९ हजार र प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु.३५ लाख समेत गरी रु.१४ करोड २८ लाख ५४ हजार समावेश गरेको छैन।

२. गाउँपालिकाको रु.१ अर्व १३ करोड ५२ लाख ४५ हजार लेखापरीक्षण गरिएकोमा रू.१ करोड ६८ लाख ८९ हजार बेरुजू देखिएको छ। सो सम्बन्धमा रु.५३ लाख ५८ हजारको प्रतिक्रियाबाट फछ्यौंट भई बाँकी बेरुजुमा असुल गर्नुपर्ने रू. ५५ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. १५ लाख १५ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. ९८ लाख ९० हजार र पेश्की बाँकी रु.७० हजार रहेको छ। गत वर्षसम्म रु.३ करोड १९ लाख ८४ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु.४ करोड ३५ लाख १५ हजार रहेको छ। बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

३. गाउँपालिकाले वित्तीय विवरण नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा तयार गरेकोमा लेखा टिप्पणीहरु ८, १४, १७, सम्पत्ती तथा राजश्व लगायतका विवरणहरु खुलासा गरेको छैन।

लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान,लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान,मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने **झापा गाउँपालिका**सँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि स्वीकृत आचारसंहिताअनुसार हामीले काम गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त भएका आधार र प्रमाणहरू राय व्यक्त गर्न पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्नेमा विश्वस्त छौं।

अन्य बेहोरा

यो गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, लक्ष्यअनुसार असुली नभएको, कर्मचारीको दरबन्दी अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा असर परेको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका बेहोरा यस लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन को जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम वित्तीय जिम्मेवारी र जवाफदेहिता जिम्मेवार व्यक्तिमा रहेको हुन्छ । त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट लागु भएको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोवारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा त्रुटीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी **झापा गाउँपालिका** व्यवस्थापनमा रहेको छ। गाउँ कार्यपालिका, गाउँपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय विवरण समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित रहेको छ भनि यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेकोनेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्यसम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(बालकृष्ण थापा)

नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौंट			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
६६	१०७	१,६८,८९,१७४	०	८७	५३,५८,५५६	०	६६	२०	१,१५,३०,६१८	५५,६३१	९८,८९,७११	१५,१५,२८५	०	०	१,१४,०४,९९६	७०,०००

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
झापा	४,४७,२०,०००	०	१,२७,३५,८५०	३,१९,८४,१५०	०	१,१५,३०,६१८	४,३५,१४,७६८

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०७७/७८	३२	पेश्की बाँकी	२,५०,०००
२	२०७७/७८	४३	शिक्षण सिकाई अनुदान	८,६४,०००
३	२०७७/७८	४२	शैक्षिक सिकाइ सहजिकरण कार्यक्रम	१४,७६,६००
४	२०७७/७८	३९	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	२७,००,०००
५	२०७७/७८	३३	अनुगमन सुविधा	७,२०,०००
६	२०७८/७९	२१	ट्याक कोट	१,१२,८९२

७	२०७८/७९	३४	वितरण भरपाई	२४,०००
८	२०७८/७९	४७	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण	३६,००,०००
९	२०७८/७९	४३	सफ्टवयेर खरिद	१४,८८,६६२
१०	२०७८/७९	२६	अनुगमन प्रतिवेदन	४,८०,०००
११	२०७९/८०	६५	ब.उ.शि.नं.-८०११२५०४५०१ (संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम) तर्फः	९,४४,९०६
१२	२०७९/८०	६०	ट्याक तथा प्राईम कोट	७४,७९९
१३	२०८०/८१	६२	करार कर्मचारी सञ्चयकोष	४,६३,९७५
१४	२०८०/८१	६७	तालिम कार्यक्रम	२१,४२०
१५	२०८०/८१	४	दायित्व भुक्तानी	२,९१,३७२
१६	२०८०/८१	६३	पदाधिकारी बैठक भत्ता	२८,९००
१७	२०८०/८१	५३	विद्युतीय पोल खरिद	९,५८,६९२
१८	२०८०/८१	५६.५, ५६.६, ५६.७, ५६.८	शिक्षा तर्फ	१२,५१,६६६
१९	२०८०/८१	४३.१	संघीय सरकारवाट हस्तान्तरिक समपुरक कार्यक्रम (ठेक्का नं. ३/२०८०/०८१ गणित गाउँ रुहिमारी ज्यामिरे सडक कालोपत्रे कार्य)	१६,६२,९७३
२०	२०८०/८१	४०	ह्युमपाइप खरिद	४,४१,३७८
२१	२०८०/८१	७३.२, ७३.३, ७३.४, ७३.५	आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजु-	२,३८,१७२
जम्मा				१,८०,९४,४०६

(८०११२५०४३०० - झापा गाउँपालिका, झापा)

परिचय

१ **परिचय**

(क) पालिका परिचय :- स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागीता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ ।यस पालिकामा ७ वडा, ९४ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ३९३०२ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस पालिकाको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८१ ।०९।१९ देखि २०८१ ।०९। २२ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग मिति २०८१।९।२२ मा छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- पालिकाको आय – व्ययतर्फ रु. ११३५२४४९७२.२९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु. ७८४२०० असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

कार्यक्रम/ब.उ.शी.नं.	वापत	रकम	मिति	दाखिला भएको बैङ्क
चालु	कर वापतको बेरुजु	३७८५	२०८१।९।२१	रा.वा बैंक
शिक्षा	बढी भुक्तानी	३१९००	२०८१।९।२१	रावा बैंक
शिक्षा	तलब बढी निकासा	१०१०००	२०८१।९।२१	रावा बैंक
शिक्षा	दिवा खाजा	४७६२५	२०८१।९।२१	रावा बैंक
चालु	दोहोरो भत्ता	६८००	२०८१।१०।१३	गापा राजश्व खाता
चालु	भ्रमण खर्च बढी	५००००	२०८१।१०।१३	गापा राजश्व खाता
चालु	तालिम कार्यक्रम	५१००	२०८१।१०।१३	गापा राजश्व खाता
राजश्व दाखिला बाँकी रामजी अधिकारी	वडा नं २ राजश्व	५४१७७५	२०८१।१०।१५	बेरुजु खाता गापा
जम्मा		७८४२००		

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय प्रतिवेदन -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस पालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता समेत स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीबाट तयार भएको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को वित्तीय प्रतिवेदन देहाय बमोजिम रहेको छ:

क्र.स./ आर्थिक सङ्केत	विवरण	चालु आ.ब.को कारोबार		गत आ.ब. को कारोबार	
		नगद	जम्मा	नगद	जम्मा
	राजस्व, अनुदान र अन्य प्राप्ति				
११०००	कर	१०,०६,६७,५६१.६७	१०,०६,६७,५६१.६७	९,२२,०२,९६०.१६	९,२२,०२,९६०.१६
१३०००	अनुदान	३२,०७,९२,६७९.६१	३२,०७,९२,६७९.६१	३८,०६,३५,६६९.८३	३८,०६,३५,६६९.८३
१४०००	अन्य राजस्व	८७,३८,६८०.२८	८७,३८,६८०.२८	७१,९४,५२३.७०	७१,९४,५२३.७०
१५०००	विविध प्राप्ति	२,१६,८४२.००	२,१६,८४२.००	०	०
क	कुल जम्मा प्राप्ति	४३,०४,१५,७६३.५६	४३,०४,१५,७६३.५६	४८,००,३३,१५३.६९	४८,००,३३,१५३.६९
३	चालु	२९,१३,४६,९३०.८६	२९,१३,४६,९३०.८६	३०,०१,३७,८७९.३३	३०,०१,३७,८७९.३३
२१०००	पारिश्रमिक / सुविधा	३,७१,५०,९२०.१६	३,७१,५०,९२०.१६	३,५८,६१,२३४.७०	३,५८,६१,२३४.७०
२२०००	मालसामान तथा सेवाको उपयोग	७,३४,१४,९३०.०९	७,३४,१४,९३०.०९	८,२१,०५,७६०.६०	८,२१,०५,७६०.६०
२५०००	सहायता (Subsidy)	१५,८५,२४,३२३.६१	१५,८५,२४,३२३.६१	१६,५४,४६,९२८.०३	१६,५४,४६,९२८.०३
२७०००	सामाजिक सुरक्षा	२,१६,७७,६७७.००	२,१६,७७,६७७.००	१,५७,७७,४८८.००	१,५७,७७,४८८.००
२८०००	अन्य खर्च	५,७९,०८०.००	५,७९,०८०.००	९,४६,४६८.००	९,४६,४६८.००
४	पूंजीगत	१४,३२,२७,६१२.००	१४,३२,२७,६१२.००	१८,२५,७९,७००.००	१८,२५,७९,७००.००
३१११०	भवन तथा संरचना	३,८०,२९,१६७.००	३,८०,२९,१६७.००	४,२३,२१,५६०.००	४,२३,२१,५६०.००
३११२०	सवारी साधन, मेशिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स	७०,७९,२१४.००	७०,७९,२१४.००	८०,८९,५२८.००	८०,८९,५२८.००
३११३०	अन्य पूँजीगत खर्च	८,०८,०२७.००	८,०८,०२७.००	३६,९९,९७५.००	३६,९९,९७५.००
३११५०	सार्वजनिक निर्माण	९,७३,११,२०४.००	९,७३,११,२०४.००	१२,८०,५३,७४५.००	१२,८०,५३,७४५.००
३११६०	निर्मितसरचनाको सुधार खर्च	०	०	४,१४,८९२.००	४,१४,८९२.००
ख)	कुल जम्मा भुक्तानी	४३,४५,७४,५४२.८६	४३,४५,७४,५४२.८६	४८,२७,१७,५७९.३३	४८,२७,१७,५७९.३३
ग)	बचत /कमी (ग = क-ख)	(४१,५८,७७९.३०)	(४१,५८,७७९.३०)	(२६,८४,४२५.६४)	(२६,८४,४२५.६४)
घ)	धरौटी, आकस्मिक कोष लगायतका अन्य कोषको मौज्दातको थप/घट (+/-)	(१,५१,५४,१३४.१३)	(१,५१,५४,१३४.१३)	१४,८७,०७३.५८	१४,८७,०७३.५८
घ.१)	कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी	(२,९१,३७२.००)	(२,९१,३७२.००)		
ङ)	यस आ.ब.को नगद तथा बैंक मौज्दात (बचत /(कमी)) (ङ = ग+घ)	(१,९३,१२,९१३.४३)	(१,९३,१२,९१३.४३)	(११,९७,३५२.०६)	(११,९७,३५२.०६)

च)	गत आ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात	८,९८,४८,८५१.१०	८,९८,४८,८५१.१०	९,१०,४६,२०३.१६	९,१०,४६,२०३.१६
छ)	विनिमय नाफा/घाटा तथा अन्य समायोजन				
ज)	आ.व. अन्तको बाँकी नगद तथा बैंक मौज्दात (ज= ङ+च+छ)	७,०५,३५,९३७.६७	७,०५,३५,९३७.६७	८,९८,४८,८५१.१०	८,९८,४८,८५१.१०

३ **वित्तीय विवरण परीक्षण-**

वित्तीय विवरणको यथार्थता - पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। स्थानीय तहको वित्तीय विवरण स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्छ। तर पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. १३४८८५४००।- र एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु. २९०९००० स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु. १५६०००० र प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु३५००००० समेत गरी रु. १४,२८,५४,४०० एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेस गरेको छैन। तसर्थ पालिकामा हुने सवै आर्थिक कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

• पालिकाको सुत्रमा Revenue model आंशिक रुपमा लागू गरेको, ईन्ट्री गर्नु पर्ने कतिपय टिप्पणीहरु जस्तै ८,१४,१७ र सम्पत्ति तथा राजस्व बक्यौता ईन्ट्री गरी वित्तीय प्रतिवेदनमा समावेश नगरेको अवस्था छ ।

• जिम्मेवारी - पालिकाले गत वर्षको एकीकृत आय व्यय विवरणमा अन्तिम मौज्दात र यो वर्षको एकीकृत आय व्यय विवरणमा शुरु मौज्दात रु. ८,९८,४८,८५१.१० जिम्मेवारी सारेको छ।

• बैंक हिसाव : पालिकाको स्रेस्ता अनुसार बाँकी रु. ८३१९४२५०.७१ र बैंक अनुसारको बाँकी रु. ८३२०९३२५.३१ देखिएको छ । श्रेष्ता र बैंक हिसावमा फरक परेको रकम रु. १५०७५ को लेखापरीक्षणको क्रममा बैंक हिसाव मिलान विवरण तयार गरेको छ ।

• पालिकाको वित्तिय प्रतिवेदन आ.व को अन्त्यको बैंक मौज्दात रु ७०५५९३७.६७ देखाएकोमा श्रेष्ता अनुसार बैंक मौज्दात रु ८३१९४२५०.७१ देखाएको छ । श्रेष्तामा भन्दा वित्तीय प्रतिवेदनमा घटी देखाएको रु. १२६५८३१३.०४ सम्बन्धमा यकिन हुनुपर्दछ ।

४ **दायित्व भुक्तानी** –

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-१२-१०** को निर्णयले रू **२९१,३७२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

५ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी-**

स्थानीयतह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उप प्रमुखले मिति २०८०।३।१० मा रु.४९ करोड ९० लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०८०।३।११ मा पारित भएको छ । स्थानीयतहको प्रमुखले मिति २०८०।३।१७ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।

६ **योजनाको प्राथमिकीरण-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पानदमुलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दीगो र वातावरणीय संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना प्राथमिकताआधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा निम्नानुसार ७ वडाको लागि वडागत र पालिकास्तरका कुल १३५ योजनामा वजेट रु १४३२२७६१२ विनियोजन गरेको छ। सो मध्ये बोलपत्रबाट १८ योजनामा रु. ८०३८०२१२ र उपभोक्ताबाट ११७ योजनाहरुमा रु. २५१९७८०६ खर्च गरेको छ । संचालित योजनामध्ये ८६.६६ प्रतिशत योजना उपभोक्ता समितिबाट संचालन भएको देखिन्छ ।

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.१ लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.१ लाख देखि ५लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	१० लाख देखि २० लाख सम्मका योजना	२० लाख भन्दा माथिका योजना
१.	पालिका स्तरीय र वडा स्तरीय	१३५	९२	१८	७	५	१३

उपर्युक्त विवरण अनुसार पालिकाले साना योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ। जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट प्रतिफल प्राप्त नहुनाका साथै चालु प्रकृतिक खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ ।त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेका उल्लेखित योजना मध्ये १८ वटा योजना कार्यान्वियन हुन सकेको देखिएन । पालिकाले प्रतिफलमुखि र रोजगारी सृजना गर्ने खालका ठूला योजनाहरु पनि कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ।

७ **एकमुष्ट बजेट –**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ को २ मा वजेट पेश तथा पारित गर्ने विषयमा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण माथी छलफल गरी सभाबाट पारित हुने वजेटमा एकमुष्ट राख्न मिल्ने देखिदैन यसै गरी आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम १६ को उपनियम १८ मा कार्यालयले वजेट तर्जुमा गर्दा आगामी आर्थिक बर्षमा कार्यान्वियन गरिने कार्यक्रम वा आयोजनाको लक्ष्य र कुल लागत वजेटमा समावेश गर्नु पर्ने व्यवस्थाबाट पनि एकमुष्ट वजेट राख्न मिल्ने देखिदैन । यस पालिकाले यो वर्ष रु. १८०००००० एकमुष्ट बजेट व्यवस्था गरी ११३ योजनामा रु. १४१२६९६८ खर्च गरेको छ। बजेट एकमुष्टमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट सभाले समर्थन गरी खर्च गरेको देखिन्छ । यसमा सुधार हुने गरी बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ । एकमुष्ट बजेटबाट पालिकाले समय समयमा छुट्टै निर्णय गरी कार्यान्वियन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् :

क सं	योजनाको नाम	बजेट / खर्च
1.	आकस्मिक कोष	५०,००,०००
2.	सानातिना मर्मत खर्च	९०,००,०००
3.	भैपरी आउने चालु	१२,००,०००
4.	शिक्षा बिकास	२०,००,०००
5.	खेलकुद विकास	८,००,०००
	जम्मा	१,८०,००,०००

८ **गत विगतको भुक्तानी -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९(घ) मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेस गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ। पालिकाले नियमित र चालु प्रकृतिका खर्चको गत

विगतको २३ योजनामा भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व बजेटमा समावेश गरी रु.५७६७६२६१।- भुक्तानी दिएको छ। ऐनको प्रावधान अनुरुप बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमात्र गत विगतको भुक्तानी दिने गरी बजेट निर्माण गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

९ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति-

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको आ. व. २०८०।८१ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	२७२२००००	१७५१६०१४	४.०३
२	पूर्वाधार विकास	२०६८७८१८९	१२९२०८२५०	२९.७३
३	सामाजिक विकास	२६३९८९०००।००	२२३८९१४३७।००	५१.५१
४	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	२८८३०००।००	१८९५६१६।००	०.४३
५	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	६८७११३८०।००	६२०६३२२५।००	१४.२८
	जम्मा	५६९६८१५६९	४३४५७४५४२	१००

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेटमध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ५१.५१ प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा सबैभन्दा घटी ०.४३ प्रतिशत रहेको छ ।

१० खर्च बिश्लेषण-

पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु १,७४,०७,५८२/- राजस्व बाँडफाँबाट रु.९२२१५५०१,अनुदानबाट रु. ३६४९४३५९१ समेत रु. ४३,०४,१५,७६३.५६ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. २९,१३,४६,९३०.८६ र पूँजीगत तर्फ रु. १४,३२,२७,६१२.०० समेत रु. ४३,४५,७४,५४२.८६ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ४ प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु. ६६७२००० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ३८.८५ प्रतिशत रहेको छ । पालिकाको कुल खर्च रकमबाट ६७.०४ प्रतिशत चालु र ३२.९५ प्रतिशतमात्र पूँजीगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्यून खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गर्नुपर्दछ ।

११ योजना तथा वजेट कार्यान्वयन -

पालिकाको योजना तथा बजेटमा देखिएका प्रमुख व्यहोराहरु निम्नानुसार रहेका छन:

• अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ मा पालिकाले मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको छैन ।

• बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) बमोजिम पालिकाले आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ तथा पालिकाको विनियोजन ऐन,२०८० को दफा २ अनुसार यस वर्ष थपघट समेत कार्यपालिकाको निर्णयबाट रु. २ करोड ९ लाख ५५ हजार रकमान्तर गरेको छ। उक्त रकम वजेटको तुलनामा ४.१९ प्रतिशत

हुन्छ। आर्थिक वर्षको अन्तमा रकमान्तर गर्ने परिपाटीमा सुधार भएको पाइएन । साथै रकमान्तर गरेको रकम मध्ये ५४ योजनामा रकम खर्च गरेको छ।कार्यक्रम, वजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित गरी रकमान्तर गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रत्येक निकायले अनुनुची २ वमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरी भौतिक र वित्तीय पक्षको कार्यालयगत र केन्द्रीय निकायगत समीक्षा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले तोकिएको ढाँचामा बार्षिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सम्पादिन कार्यक्रमको बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा उपलब्धि मापन गरिनु पर्दछ ।

पालिकाले योजना तथा बजेट कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान पर्दछ ।

१२ **आवधिक योजना-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा २४ मा पालिकाले आफ्नो आधिकार क्षेत्र भित्रका योजनामा स्थानीय तका विकासका लागी आवधिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले प्रथम आवधिक योजना २०७९।०८०-०८३।८४ सम्मको लागी तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । उक्त योजनामा क्षेत्रगत रुपमा बजेट अनुमान गरेको छ । तर बजेट र कार्यक्रम अनुसार बार्षिक योजनामा बजेटको व्यवस्था गरी सवै योजनाहरुलाई समेट्न सकेको देखिएन। आवधिक योजना र बार्षिक योजनाको तादम्यता मिलाई बजेट तथा कार्यक्रम तय गरिनुपर्दछ।

१३ **राजश्व सुधार योजना-**

स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६५ अनुसार पालिकाले राजश्व सम्बन्धी कानुन बनाउन सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आ व २०७७।०७८-०८१।०८२ सम्मका लागी राजश्व सुधार योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।राजस्व सुधारका क्षेत्रहरुमा दायरा र दर तोकी तथ्याङ्क यकिन गरिए तापनि सबै क्षेत्रको कार्यान्वयन भएको देखिदैन ।राजश्व सुधार योजनाको कार्यान्वयनमा जोड दिँदै राजश्वको दायरा अभिवृद्धि गर्नु पर्दछ ।

१४ **त्रैमासिक खर्च-**

पालिकाको लागि स्विकृत वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक त्रैमासिकमा खर्च गर्ने वजेटको अनुमान गरिएको र सोही बमोजिम खर्च गर्नुपर्नेमा पालिकाले कुल पूँजीगत खर्चको तुलनामा प्रथम चौमासिकमा ९.७८ प्रतिशत र दोस्रो त्रैमासिकमा १७.६३ प्रतिशत, तेस्रो त्रैमासिकमा २८.१६ प्रतिशत तथा चौथो त्रैमासिकमा ४८.४९ प्रतिशत खर्च गरेको देखिन्छ । कुल पूँजीगत खर्चको तुलनामा आषाढ महिनामा मात्र २५.५५ प्रतिशत खर्च गरेको छ । शिर्षकगत त्रैमासिक खर्च निम्नानुसार रहेको छ।

क्र.स	बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च			चौमासिक खर्च			
			प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेश्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक		आषाढ महिना
	पूँजिगत खर्चतर्फ रु	१४३२२७	८१७७	२५२६१	४०३३६	६९४५२		३६६०५
	प्रतिशत		९.७८	१७.६३	२८.१६	४८.४९		२५.५५

वार्षिक कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा खर्चको प्रकृति हेर्दा कुल पूँजीगत खर्चको चौथो त्रैमासिकमा ४८.४९ प्रतिशत र आषाढ महिनामा २५.५५प्रतिशत खर्च भएको देखियो । यसरी आर्थिक बर्षको अन्तमा खर्चको भार बढी हुँदा प्रशासनिक कार्यबोझ बढी हुने, अनुगमन तथा निरीक्षण हुन नसकी कामको गुणस्तर कायम गर्न कठिनाई हुने भएकोले त्रैमासिक लक्ष्य अनुसार खर्च व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखियो ।

१५ **आर्थिक सहायता -**

पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। तर पालिकाले यो वर्ष मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु. ५,२६,७१०/-आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ । यस प्रकारका खर्चको सार्वजनिकीकरण समेत गर्नुपर्दछ ।

१६ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गरेको छ । पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन । यस सम्वन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन:

• पालिकाले यस वर्ष कार्य सञ्चालन निर्देशिका तर्जुमा नगरी बैठक भत्ता, तालिम, गोष्ठी लगायतका कार्यक्रम रु. १२ लाख ७३ हजार खर्च गरेको छ ।

• पालिकाबाट सञ्चालित आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि मर्मत सम्भार कार्यविधि तर्जुमा गरेको देखिएन ।

• पालिकाले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सक्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि सोको निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको छैन ।

• सञ्चालित योजनाको सूचनापाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषय पारदर्शी गर्न सकेको छैन । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी भित्रमात्र यस्तो सुनवाई वा परीक्षण सीमित गरेको अवस्था समेत छ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ३३ (४) मा प्रत्येक ३ महिनामा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरि सोको प्रतिवेदन दिनुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात मात्र लेखापरीक्षण र प्रतिवेदन दिने गरेको छ।

• सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ बमोजिम बार्षिक खरिद योजना तयार गरेको छैन ।

• ठेक्का वा उपभोक्ताबाट हुने कामको निर्माण सुरु, लागत, सम्पन्न हुने मिति लगायत विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता तयार गरेको देखिएन।

• पालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गर्ने गरेको पाइएन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मा सहित हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन ।

• भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार भ्रमण/अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेर मात्र भ्रमण अनुगमन भत्ता भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले भ्रमण तथा अनुगमन वापत रु. १४ लाख ९९ हजार खर्च लेखेकोमा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेको छैन भने भ्रमण उपलब्धिको मूल्याङ्कन गरेको छैन।साथै पालिकाले भ्रमण अभिलेख खाता समेत व्यवस्थित राखेको छैन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विविध खर्चतर्फ पालिकाले रू. १९ लाख खर्च गरेको छ जसमध्ये खाना,खाजा लगायतका खर्च १० लाख २५

हजार र विविध कार्यक्रम खर्चमा रु. ८ लाख ७५ हजार खर्च भएको देखिन्छ । खर्चको मापदण्ड निर्धारण गरी यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

• पालिकाले कृषि तथा पशुसँग सम्बन्धित सामग्री, लघुउद्यम विकास सम्बन्धी सामग्री तथा अन्य अनुदान वितरण गर्दा लाभग्राहीको पहिचान खुल्ने गरी नागरिकता नम्बर तथा सम्पर्क नम्बर लगायतका विवरणको अभिलेख अद्यावधिक गरेको देखिएन।

• पालिका भित्रका विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन भने अनुगमन समेत गरेको देखिने अभिलेख राखेको छैन।

• पालिकाले शिक्षातर्फको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख भए अनुसारको अभिलेख राखेको छैन।

• संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण, शुल्क निर्धारण, वर्गीकरण लगायतका अभिलेख व्यवस्थित तवरले राखेको देखिएन ।

• संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्याङ्क IEMIS अद्यावधिक गरेको छैन।

• वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको छैन। शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एबं कार्ययोजना तयार गरेको छैन।

• स्थानिय सरकार संचालन एन २०७४ को दफा ९७ वमोजिम पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पतिको रेखदेख,मर्मत सम्भार र संरक्षण गरे नगरेको अभिलेख राखेको छैन ।

• विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) बमोजिम पालिकाले कार्यक्रमसहीतको कार्ययोजना तयारी गरी लागु गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन । ऐन तथा नियमावलीको पालना गर्नु/गराउनु पर्दछ ।

• फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा ६ मा अनुसार पालिकाले फोहर उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ ।

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाई सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

१७ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ४३ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित २८ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रशासकीय अधिकृत, प्रशासन सहायक, इन्जीनियर, सब-इन्जिनियर, पशु स्वास्थ्य प्राविधिक सहित १५ पदहरु रिक्त रहेका छन् । सो बाहेक स्वस्थ्य तर्फ २३ जना दरबन्दी रहेकोमा स्थायी १३ र करार १० जना कार्यरत रहेका देखिन्छन् । रिक्त पदमा लोकसेवा आयोगमा माग गरेको छैन । रिक्त पदहरु पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

१८ **अवकास कोष** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने

व्यवस्था छ ।पालिकाले कर्मचारीहरुको मासिक तलबबाट कट्टा नगरेको देखिएको छ । उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानुनको व्यवस्था भएको देखिएन । उक्त कोष सम्बन्धी कानुनी व्याव्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१९ **तलवी प्रतिवेदन-**

निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ , शिक्षा ऐन, २०२८ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ वमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ ।पालिकाले शिक्षा बाहेक तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई कर्मचारीको रु. २४२९६१५१/- तलव खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

२० **कर्मचारी करार** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले स्थायी प्रकृतिको कामको लागि आवश्यक पर्ने तथा सेवा करारमा लिने कर्मचारीको लागि लाग्ने खर्च व्यहोर्ने स्रोत समेत विश्लेषण गरी दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र यस्तो दरबन्दीको व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सभावाट स्वीकृत गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिका अन्तर्गत कुल ६१ जना कर्मचारीहरु करारमा कार्यरत रही वर्षभरिमा रु. १,५४,५९,२२२/- तलब खर्च लेखेको छ । तर पालिकाले स्वीकृत दरवन्दी वेगरका देहायका पदमा निम्नानुसार कर्मचारी नियुक्ति गरी तलव भत्ता भुक्तानी गरेको छ । दरबन्दी भन्दा बढी कर्मचारी नियुक्तिको पुष्ट्याई तथा औचित्य पालिकाले पेश गरेको छैन । स्वीकृत दरबन्दी बेगर पदमा कर्मचारी नियुक्त गरी रु. ३५४२०२७ भुक्तानी गर्ने कार्य नियमित नदेखिएको रु.

पद	**नियुक्ति संख्या**	**तलव भत्ता रु.**
अमिन	२	८५५४५२/-
सहायक कम्प्युटर अपरेटर	७	२६८६५७५/-
जम्मा		३५४२०२७

अनियमित भएको	३५,४२,०२७

२१ **जिन्सी** -

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७७।८।७ मा २०७७।९।७ भित्र सवै तहका कार्यालयहरुलाइ २०७६।७७ सम्मको मौज्दात प्रबिष्टि र जिन्सी निरीक्षण फारम अनिवार्य रुपमा (PAMS)मा प्रविष्ट गर्ने र अनिवार्य रुपमा (PAMS) मा सरकारी सम्पत्तीको लेखाङ्कन गर्न परिपत्र गरेको छ । यस सम्बन्धि देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार छः

पालिकालले गत विगत वर्षको मौज्दात रहेका PAMS लागू गर्नुपूर्वका सामानहरुको मूल्य खुलाई Public Asset Management System (PAMS) मा प्रविष्टी गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन । अनिवार्य रुपमा PAMS मा जिन्सी दाखिला गरि जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ।

• यस पालिका अन्तर्गतका साविक गाउँ विकास समितिबाट हस्तान्तरण भएको सम्पत्तिको मूल्य खुलेको देखिएन ।

• जिन्सी सामानको हस्तान्तरण गर्दा सहायक जिन्सी खाता अद्यावधिक गरी राखेको छैन ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ जिन्सी निरीक्षण गराएको देखिए पनि सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरेको देखिएन ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली अनुसार घर जग्गा तथा सम्पत्तिको लगत राख्नुपर्ने, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.२ अनुसार मितव्ययी तरिकाले खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग तथा संरक्षणको अवस्थाको अभिलेख पेश हुन आएन ।

२२ **ईन्धन खर्च-**

पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस बर्ष इन्धनमा रु. २५०००००/- खर्च गरेको देखिन्छ । पालिकामा २ जिप, १९ मोटरसाइकल रहेका छन् ।पालिकाले सवारी लग बुकको समेत अद्यावधिक अभिलेख राखी मापदण्ड भित्र रहेर ईन्धन खर्च गर्नुपर्दछ ।

२३ **पेश्की हिसाव** –

आर्थिक कार्यविधि तथा वीत्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिइएको रकम तोकिएको म्यादभित्र फर्छयौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ । पालिकाले कर्मचारी तथा संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फर्छयौट नभई रु. ४८३३५०/- बाँकि रहेको देखिन्छ । फर्छयौट हुन बाँकि पेश्की मध्ये म्याद ननाघेको रुक्मत निर्माण सेवाको रु. ४१३३५०/- र म्याद नाघेको रामजि अधिकारीको रु. ७००००/- रहेको छ । फछर्यौट गर्न बाँकि रहेको उक्त पेश्की नियमानुसार असुल फस्यौट गर्नुपर्ने रु.

पेश्की	७०,०००

२४ **सेवा प्रवाह-**

लेखापरिक्षणलाई प्राप्त विवरण अनुसार आ. व. २०८०।०८१ मा पालिकाबाट निम्नानुसारको सेवा प्रवाह गरेको देखिन्छ। घटना दर्ता बाहेकका पालिकाबाट प्रदान गर्ने नागरिकता सिफारिस, घरबाटो सिफारिस लगायतका अन्य सेवा प्रवाहको अभिलेख समेत व्यवस्थित हुनुपर्दछ ।

सि न	विवरण	विवरण सेवा प्राप्तिका लागि निवेदन र सिफारिस सख्या
१	विवाह दर्ता	६५
२	जन्म दर्ता	२१५
३	मृत्यु दर्ता	३३
४	बसाईसराई दर्ता	३३
५	सम्वन्ध विच्छेद	१
६	नक्सा पास	९

उल्लेखित सेवा बाहेक पालिकाबाट ओ.पि.डि. सेवा ७ स्थानबाट ल्याव सेवा ४ स्थानबाट प्रवाह गरेको देखिन्छ । उक्त सेवा प्रवाहबाट ४८७३९जना लाभग्राही लाभान्वित भएका छन् ।

२५ **कानून र सञ्चालन स्थिति** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ३ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, २१ कार्यविधि लगायत ३१ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ। पालिकाले आवश्यक कानुनहरु निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

२६ **न्यायिक समिति** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ६८ र यो वर्ष थप भएको ७९ गरी कुल १०५ विवाद दर्ता भएकोमा ४२ वटा मात्र फर्स्यौट भई ३२ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

२७ **धरौटी**-

पालिकाले पेश गरेको विभिन्न प्रतिवेदन अनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी सरेको धरौटी मौज्दात रु. १०७५४८६१.८१ मा यस वर्षको प्राप्ती रु. २४८६९७३/-समेत जम्मा रु. १३२४१८३४.८१ मा रु. ६२४४२६/- खर्च भई रु. १२६१७४०८.७२ मौज्दात रहेको देखिएको छ । पालिकाको धरौटी मौज्दात रकममध्ये गत विगतको नामनामेसी नखुलेको विवरण यकिन नभएको, प्रयोजन समाप्त भएको रु. १३२९७/- देखिन्छ । प्रयोजन नखुलेको धरौटी रकमको आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६६ र ६७ बमोजिमको प्रकृया अपनाई राजश्वमा आम्दानी बाध्नु पर्दछ ।

२८ **कार्य सञ्चालन तथा अन्य कोष** -

नेपाल सरकारले कुनै आयोजना वा कार्यक्रम संचलान गर्दा विनियोजन वजेट भित्रबाट गर्ने, विभिन्न कोषमा रकम मौज्दात राख्ने, उक्त कोषबाट खर्च गर्ने पद्धत्तिमा नियन्त्रण गर्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको छ । पालिकाले यो वर्ष प्रकोप, मर्मत, सम्भार, जस्ता कोषमा गत वर्षबाट जिम्मेवारी सारेको रु.५१३४३७५।३४ सहित रु. ११४६५४५८।३२ आय र रु. ९२७७५७८।९८ खर्च गरी रु. २१८७८७९।३४ मौज्दात देखाएको छ। यसरी कोषमा रकम राखेर खर्च गर्दा खर्चमा दोहोरा पना आउने, खर्चमा मितव्ययिता कायम नहुने हुँदा अत्यावश्यक वाहेकमा यसरी कोषमा रकम राख्ने, ट्रान्सफर गरेर खर्च गर्ने पद्धतिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

२९ **विपन्न नागरिक आर्थिक सहायता**-

जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्वास्थ्य सेवाको पहुंच तथा सुनिश्चितता हुने व्यवस्था रहेको छ ।नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको विपन्न नागरिक औषधि उपचार कोष निर्देशिका, २०७५ को दफा ३ मा विपन्न नागरिकलाई औषधि उपचार वापत आर्थिक सहायता दिने प्रवन्ध गरिएको तथा दफा ४ मा यस्तो सेवा लिने प्रक्रिया वारेमा उल्लेख छ ।सोही मन्त्रालयबाट जारी भएको विपन्न नागरिक औषधिउपचार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०८० ले पनि विपन्न नागरिकलाई औषधि उपचार वापत सहायता दिने प्रक्रिया बारेमा विस्तृत उल्लेख गरिएको छ ।नेपाल सरकारले यस्ता कार्यको लागी बजेट व्यवस्था गरेको देखिन्छ । सोही बमोजिम विपन्न नागरिक, असहाय तथा गरीब जस्ता लक्षित वर्गलाई निशुल्क उपचार वापतको आर्थिक सहायता वितरण वापत यस वर्ष पालिका क्षेत्रका अस्पतालबाट ५५ जनाको लागि रु. ४,३५५०००।०० खर्च भएको व्यहोरा निम्नानुसार देखिन्छ । यस्ता खर्चको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी सहायता प्राप्त गर्ने व्यक्तीको नाम, ठेगाना र उपचारको किसिम तथा रकम खुल्ने विवरण सम्वन्धित अस्पतालबाट प्राप्त गरी लक्षित वर्गले उक्त अनुदान वा सहायता पाए नपाएको बारेमा अनुगमन र विवरण वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

क्रम	**अस्पतालः नाम ठेगाना**	**उपचारको किसिम**	**व्यक्ती संख्या**	**रकम रु हजारमा**
१	पालिका	विभिन्न कडा रोग	३०	३०००
२	पालिका	कडा रोग (मासिक)	२५	१३५५
		जम्मा	५५	४३५५

## ३०	पुँजीगत खर्चको अवस्था -

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को पत्र ९ अनुसार सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद गर्नुपर्दा एवं भएसम्म खुल्ला रुपमा बोलपत्र माग गरी खरिद गर्नुपर्नेमा यो वर्ष पूँजिगत शिर्षकबाट रु १४३२२७६१२ खर्च गरेकोमा रु. ८०३८०२१२/- अर्थात ५६.१२ प्रतिशत बोलपत्रबाट खरिद गरेको छ। कुल खरिद मध्ये रु.८५५४४४५ सोझै अर्थात् ५.९७ प्रतिशत रु.१७५२८१४ अमानतबाट अर्थात् १.२२ प्रतिशत र उपभोक्ता समितिबाट रु.२५१९७८०६ अर्थात् १७.५९ प्रतिशत को खरिद र १९.०९ प्रतिशत पुँजिगत कार्यक्रममा खर्च गरेको छ । सार्वजनिक खरिदलाई प्रतिस्पर्धी एवं मितव्ययी हुने गरी खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ।

## ३१	सफ्टवेयर खरिद र परिचालन-

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३ अनुसार सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद कार्य गर्दा आवश्यक्ताको पहिचान, खरिद विवरण, परिणाम र क्षेत्र एकिन गरी लागत अनुमान तयार गरेर GWP सफ्टवेयरहरुमा गत वर्षसम्म रु.१४८८६६२/- भुक्तानी गरेकोमा ती सफ्टवेयरको खरिदको अतिरिक्त वार्षिक मर्मत सुधारमा गत वर्ष सम्म रु.६०००००/- खर्च गरेकोमा यो वर्ष रु. ३०००००/- समेत खर्च गरी हाल सम्म सफ्टवेयर खरिद र बार्षिक मर्मत सुधारमा रु.२३८८६६२/- खर्च गरेको देखियो।सफ्टवेयर खरिदको आवश्यक्ता यस्तो लागत अनुमान त्यसको पूर्ण प्रयोग,उक्त सफ्टवयर संचालनको स्वीकृति र सफ्टवेयर अडिट गरेको छैन। उक्त सफ्टवयर प्रयोगमा आन्तरिक जनशक्ति परिचालन भन्दा पनि बाह्य परामर्श दाता माथि निर्भर रहेको छ। तसर्थ यस्ता सफ्टवेयर खरिद प्रयोग र वार्षिक मर्मत सुधार खर्चमा मितव्ययिता ल्याउने र त्यसको नतिजालाई सेवा प्रवाहसंग आवद्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ। साथै नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि प्रणाली (व्यबस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७१ को बुँदा नं.४.१ मा कुनै सरकारी निकायले आफ्नो कार्य विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्नका लागि प्रयोग गर्ने सूचना प्रविधि प्रणालीको निर्माण गर्दा त्यस्तो प्रणाली सम्बन्धी कागजात तयार गरी मानक अनुरुप भए नभएको निर्धारण गर्न सूचना प्रविधि विभागबाट स्वीकृत गराउन पर्ने व्यबस्था रहेकोमा सो वमोजिम स्वीकृत समेत लिएको देखिदैन ।

## ३२	सम्भाव्यता अध्ययन/डि.पि.आर-

सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को नियम ८.९ मा प्रतिस्पर्धात्मक प्रस्ताव माग गरि परामर्श सेवा खरिद गर्नुपर्ने, यस्तो खरिदमा आवश्यक्ताको पहिचान समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यसरी परामर्श सेवा खरिद गर्दा विभागीय जनशक्तिले संभव नहुने विषयमा मात्र परामर्श सेवा लिनुपर्नेमा कार्यालयले सम्भाव्यता अध्ययन, अध्ययन प्रतिवेदन लगायतमा गत वर्षमा के कति डि.पि.आर र परामर्श सेवा तयार गरेको अवस्थाको अभिलेख राखेको छैन ।यस वर्ष डि.पि.आर मा रु. ४९५५०० /- र परामर्श सेवामा रु. ४९५९५७/- समेत जम्मा रु. ९९१४५७/- खर्च गरेको देखिन्छ । पालिकामा हालसम्म २ वटा प्रतिवेदन PAMS मा देखिएता पनि गत विगतको अभिलेख PAMS मा राखी सम्पत्ती संरक्षण गरेको छैन ।

• यस वर्ष डि.पि.आर अनुसार सडक निर्माण कार्यमा आ व ०८०।८१ मा रु.१५ लाख बजेट विनियोजन भई कार्यान्विनय चरणमा रहेको छ । उक्त निर्माण कार्यको लागि आयोजनाको कुल लागत रु. ११७५९८८६३ रहेको र यस वर्षको बजेट विनियोजनको हिसाबले ७८ बर्षमा भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न हुने देखिन्छ।

• पालिकाबाट यस्ता अध्ययन प्रतिवेदन गर्दा सो को आवश्यकता, खरिदमा मितव्ययिता, विभागीय जनशक्तिको परिचालन जस्ता पक्षमा विश्लेषण भएको छैन। यस्ता अध्ययन तथा प्रतिवेदन खरिद गर्दा ती आयोजना एवं कार्यक्रमको लागि गत विगतका डि.पि.आरको कार्यान्वियनमा गएको अवस्थाको अभिलेख पनि राखेको छैन । प्रत्येक वर्ष अध्ययन गर्दै जाने, प्रतिवेदनको गुणस्तर र कार्यान्वियनको सुनिश्चितता पनि नगरिएको अवस्थामा सुधार एवं नियन्त्रण गर्न यस्ता खर्चका सम्बन्धमा ध्यान पुर्याउनु पर्दछ ।

• चालु आ.व. मा तयार गरेका डिपिआर तथा परामर्श सेवाको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ

कार्यविवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम	खर्चरकम	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत	२०८०।८१ मा विनियोजन रकम
विभिन्न बाटोहरुको डि.पि.आर	परसन्स् इन्जिनियरिङ्ग एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा. लि.	४९४५००	४९४५००	११७५९८८६३	१५०००००
बाल विवाह विरुद्धको प्रदेश रणनीति कार्यान्वयन अभियान		४९५९५७	४९५९५७		कार्यान्वयनमा रहेको

३३ **कन्टिन्जेन्सी खर्च -**

निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) सँग सम्बन्धित व्यवस्था सोही नियमावलीको अनुसूची १ मा तोकिएको छ । उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले कन्टिन्जेन्सी २ प्रतिशत कट्टी गरी खर्च तर्फ निर्माण खर्च रु ७२१८५ मर्मत तथा इन्धनमा रु १३०६१६ कार्यलय सन्चालन तथा अनुगमनमा रु ६७०३०० र अन्य रु ७२१८५ समेत यस वर्ष रु.१०७१६६१ कन्टीन्जेन्सी खर्च गरेको छ ।कन्टेन्जेन्सी खर्चको छुटै अभिलेख तयार गरेको छैन । कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख छुट्टै राख्नुपर्दछ । साथै सवारी लग बुकको समेत अद्यावधिक अभिलेख राखी ईन्धन खर्च गर्नुपर्दछ।

३४ **कार्यविधि वेगरका कार्यक्रम खर्च -**

पालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सृजना हुने अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहाय बमोजिमका कार्यविधि वेगर वितरणमुखी कार्यक्रममा खर्च गर्दा सो बाट पालिकालाई प्रतिफल प्राप्त हुने देखिदैन तसर्थ पालिकाले यस्तो खर्च आवश्यकताका आधारमा पारदर्शी तवरले गर्नुपर्दछ। केही उदाहरणहरु:

क स	कार्यक्रमको नाम	खर्च रकम
१	तिज मिलन कार्यक्रम (सबै वडामा)	२,४०,०००
२	सिमलबाडी बजार मेला	४०,०००
३	यलम्बर मुर्ति स्थापना महोत्सव	५०,०००
४	नेपाल रेडक्रस सोटाइटी, झापा नगद सहयोग	१,००,०००
	जम्मा	४,३०,०००

३५ **सहकारी नियमन-**

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक वार्षिक प्रतिवेदन पालिकाकामा बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र २४ वटा सहकारी संस्था रहेका छन्। पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन। त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन।जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन। तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

३६ **अध्यक्ष/उपादक्ष कार्यक्रम -**

पालिकाले अध्यक्षकप खेलकुद कार्यक्रममा रु. ८ लाख बजेट विनियोजन गरी रु. ६ लाख खर्च लेखेको छ । पालिकाले कार्यपालिकाको निर्णयानुसार अन्तरपालिका स्तरीय खेलकुद कार्यक्रम संचालन गरेको देखिन्छ । साथै उपाध्यक्ष बाल तथा मातृशिशु स्याहार कार्यक्रममा रु. ४ लाख बजेट विनियोजन गरि रु. ९ हजार खर्च लेखेको छ । यस्ता कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यविधि बमोजिम संचालन गर्नु पर्दछ।

३७ **कृषी पशु अनुदान-**

कृषी क्षेत्रको रुपान्तरण, कृषी तथा पशुपन्छीजन्य व्यवसाय प्रवर्धन लगायतका कृषी, पशुपन्छी, बालीनाली, मत्स्य आदि सम्वन्धी अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रमबाट विभिन्न व्यक्ति तथा समूहलाई अनुदान दिएको देखिन्छ । यस्ता कार्यक्रम संघका साथै प्रदेश तथा स्थानीय तह मार्फत सञ्चालन गर्न विभिन्न नीति कार्यविधी तथा निर्देशिका समेत तर्जुमा भएको देखिन्छ । सोही बमोजिम लक्षित कृषक वर्गलाई अनुदान वितरण वापत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार यस वर्ष पालिकावाट २२९३७ जनाको लागि रु. ११०६३००० खर्च भएको व्यहोरा निम्नानुसार देखिन्छ । यस्ता खर्चको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी अनुदान प्राप्त गर्ने कृषकको नाम, ठेगाना र अनुदानको किसिम तथा रकम वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

क्र.स	अनुदानको किसिम	लाभग्राही संख्या	स्रोत	रकम (रू)	कैफियत
१	मकै बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५००	संघीय सरकार	१०,००,०००	५०% लागत साझेदारी
२	धान बाली पकेट विकास कार्यक्रम	२००	संघीय सरकार	५,००,०००	
३	मोटर तथा स्प्रे ट्यांकी वितरण कार्यक्रम	१०९०	स्थानीय तह	२५,००,०००	५०% लागत साझेदारी
४	स्यालो ट्युबवेल तथा मोटर जडान कार्यक्रम	८७	प्रदेश सरकार	५०,००,०००	५०%तथा ८५% लागत साझेदारी
५	पशुपन्छी खोप तथा लजिस्टिक खरिद	२१४३	प्रदेश सरकार	५,००,०००	
६	कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम	१४९८	संघीय सरकार	१,८८,०००	
७	पशु स्वास्थ्य शिविर	४८०	स्थानीय तह	८,७५,०००	
८	पशु आहाराको लागि घाँसको बिउ वितरण	८७५	स्थानीय तह	१,००,०००	
९	आकस्मिक रोग उपचार सेवा -पशु रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२८४८	संघीय सरकार+ स्थानीय तह	४,००,०००	
				१,१०,६३,०००	

पालिकाबाट बितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गरेको छैन । साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका छैन । अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

३८ **सोझै खरिद -**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सीमित नहुने गरी खरिद गर्नुपर्ने र नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा रू. १० लाख देखि रू.२० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सोभन्दा बढीको खरिद कार्य बोलपत्रको माध्यमबाट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यो वर्ष पालिकाले निम्नानुसारका निर्माण कार्यको लागि विभिन्न निर्माण व्यवसायीबाट सोझै खरिद गरी रु. ८५ लाख ५४

हजार ४४५ खर्च गरेको छ । जुन पालिकाका पुँजीगत खर्चको ५.९७ प्रतिशत रहेको छ ।पालिकाले बोलपत्र मार्फत खरिद गर्दा ४३.७० प्रतिशत सम्म घटीमा कार्य गर्नेगरि सम्झौता गरेको छ । पालिकाबाट यस प्रकारको निर्माण कार्य गर्दा भौगोलिक अवस्था र कामको प्रकृति मिल्ने गरी सकेसम्म प्याकेज तयार गरी मितव्ययी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले गरिनुपर्दछ।

क्र.स.	**योजनाको नाम**	**वडा नं.**	**निर्माणव्यवसायीको नाम**	**भुक्तानी रकम**
१	अमरसिंह प्रा.वि देखि सितुमारी जोडिने बाटो क्रमागत ग्राभेल र रसुनगंज पक्कि पुल देखि सालमारा जाने बाटो ग्राभेल	१	के.के.आर. कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	९७३,९९२.०८
२	गणेशथान मन्दिर देखि मेनेजर डेरा हुँदै सनोमाई सम्म ग्राभेल र कामत बस्ति देखि पुर्व बगान जाने बाटो ग्राभेल	२	एस.जे.फोर्टी बिल्डर्स प्रा.लि.	९६८,७३७.७०
३	सिमलबाडी बाजार ढलान	३	खनाल निर्माण सेवा	४८३,९३६.५९
४	गैरीगाउँ दक्षिण बगान छेउ स्ल्याब पुल निर्माण	३	बालाजी कन्स्ट्रक्सन एण्ड इन्जिनियरिंग प्रा.लि.	६६९,४८६.९३
५	आधारभूत मदरसाको छेउमा इदगाह घेराबरा र भामटोलि गाउँको बाटोग्राभेल	४	देवी पाथिभरा कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	९७०,४९४.६८
६	दुखु गणेशको घरदेखि उत्तर फलामे पुल मर्मत सहित बाटो ग्राभेल	५	महिन कन्स्ट्रक्सन एंड सप्लायर्स प्रा.लि.	४१४,८०२.५५
७	राजन भण्डारीको किराना पसलदेखि पश्चिम खेल मैदान हुँदै कल्भर्टनिर्माण सहित बाटो मर्मत	५	महिन कन्स्ट्रक्सन एंड सप्लायर्स प्रा.लि.	४५९,७३०.०५
८	चन्द्रबस्ती देखि बिरिंग खोला जाने बाटोको खोल्सीमा कज्वेनिर्माण र शरणामती बजारको खालिंग फर्निचर देखि पुर्व ढल निकास	६	रोनिक निर्माण सेवा	९८०,०६९.७२
९	श्री कृष्ण प्रणामी मन्दिर (दयालधाम) मा शौचालय तथा बाथरुम निर्माण	७	स्टार चुलाचुली कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	४६२,९०८.२१
१०	सुगाबथानजोड्ने अधुरो सडक कालोपत्रे	२	एलेक्स कन्स्ट्रक्सन	९७७,६१५.३४
११	हुलाकी देखि पश्चिम जुडो स्कुल तर्फ आउने बाटोमा प्लम लगाउने काम	२	नुमा निर्माण सेवा	३०७,४५९.६७
१२	कुवाडी स्कुलमा खेलमैदान व्यवस्थापन	२	जम. जम निर्माण सेवा	११२,८३३.३०
१३	कृतन मण्डली भवन निर्माण कुवाडी	२	जम. जम निर्माण सेवा	२२८,७८४.५९
१४	सिमलबाडी आधारभूत विद्यालय घेराबारा	३	एम.के.ए. निर्माण सेवा	५४३,५९४.२०
			जम्मा	८५५४४४५

३९ **शिर्षक फरक पारी खरिद** –

एकिकृत आर्थिक संकेत बर्गिकरण तथा व्याख्या, २०७४ को २.२ मा चालु खर्च संकेत वर्गीकरण र ब्याख्यामा ३ तहका सरकारले चालु प्रकृतिको लागि गर्ने खर्चको संकेत, खर्च आधार शीर्षक, उप-शीर्षक तोकिएको छ । सो बमोजिम मसलन्द तथा कार्यालय सामग्रीको लागि २२३११, छपाई २२३१५, मेशिनरी औजार ३११२२ र फर्निचर तथा फिक्चर्समा ३१११५ खर्च शीर्षक संकेत तोकिएको छ । पालिकाले यस वर्ष बजेटमा एकमुष्ट मसलन्द तथा कार्यालय सामग्रीमा एकमुष्ट रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरी देहाय बमोजिमका मेशिनरी औजार, फर्निचर समेतमा रु. २०३००९१ खर्च लेखेको छ । यसरी खर्च संकेत बर्गीकरण तथा व्याख्या विपरित खर्च लेखेको नियमित नदेखिएको रु.

गो.भौ.नं/मिति	भुक्तानी विवरण	प्रयोजन	रकम
200-2080/10/03	ए.के सप्लायर्स	ल्यापटप/प्रिन्टर	८,०८,४०२
334-2080/12/26	ए.के सप्लायर्स	मेशिनरी औजार	९८,१२०
334-2080/12/26	कम्प्युटर सोलुसन	मेशिनरी औजार	९७,३८३
336-2080/12/26	एस.एस फर्निचर	फर्निचर खरिद	९७,६७४
358-2081/01/13		इन्भटर/फर्निचर	२,४५,५४६
375-2081/01/25	सूर्यदिप ईलेक्ट्रनिकस	ए.सी खरिद	२,२३,९९३
389-2081/02/02	हलेसी ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	लेवल मेशिन	९८,८७५
517-2081/03/23	डिजिटेक बिर्तामोड	कम्प्युटर प्रिन्टर	३,६०,०९८
			२०,३०,०९१

अनियमित भएको	२०,३०,०९१

४० **ह्युमपाइप खरिद** -

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-१२-१०** को निर्णयले रू **४४१,३७८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४१ **नगद सहायता कार्यक्रम** –

स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ११(७) मा पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रका काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्दा आवश्यकताअनुसार कानून, नीति, योजना मापदण्ड तथा कार्यविधी बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष बजेट तथा कार्यक्रमको व्यावस्था गरि विभिन्न नगद सहायता कार्यक्रम संचालन गरेको देखिन्छ । यस्ता नगद वितरण गर्ने कार्यक्रममा सम्बन्धितको खातामा रकम जम्मा नगरी कर्मचारीले पेश्की लिई तोकादेशका आधारमा नगद भरपाई मार्फत वितरण गर्ने गरेको छ ।नगद सहायता कार्यक्रममा पालिकाबाट रु. २ करोड ५३ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेकोमा पेश्की लिएर नगद वितरण गरेको खर्च रु. १ करोड ७५ लाख ५८ हजार देखिन्छ ।यस्ता कार्यक्रम संचालनमा स्पष्ट मापदण्ड अभिलेख र कार्यविधि बनाएको देखिएन । पालिकाले यस्ता कार्यक्रम संचालनममा नदोहोरिने गरी स्पष्ट मापदण्ड, कार्यविधि र अभिलेख तयार गर्नुपर्दछ ।

पेश्की लिएर नगद वितरण गरेका कार्यक्रमहरु:

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	विनियोजित बजेट(रु. हजारमा)	खर्च भएको रकम(रु. हजारमा)
1.	विपन्न बर्ग रक्त सहायता कार्यक्रम	४००	५८
2.	ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	२०००	१५००
3.	जन्म तथा मृत्यु संस्कार सहायता	४०००	३८००
4.	40 युनिटसम्म विद्युत खपत	५०००	४००
5.	जन्मदर्ता दलित परिवार	५०	०
6.	सर्पदंश तथा छाडा कुकुर टोकाई सहायता	५००	२००
7.	नि:शूल्क प्लस २ कार्यक्रम	७०००	६४००
8.	उपाध्यक्ष बाल तथा मातृ शिशु	४००	९
9.	जनता उपचार कार्यक्रम	५००	३००
10.	नि:शुल्क एम्बुलेन्स सहायता	२५००	२५००
11.	सुत्केरी/ बाल पोषण सहायता	२०००	१६००
12.	प्राविधिक छात्रवृत्ति	१०००	८००
	जम्मा	२५३५०	१७५५८

उल्लेखित कार्यक्रम मध्ये पालिकाको स्वास्थ्य चालुतर्फ रु १ करोड बजेट विनियोजन गरी ९९ लाख ९० हजार खर्च लेखेको छ । उक्त खर्च नगद आर्थिक सहायता वितरणमा पेश्की लिई भरपाई मार्फत भुक्तानी गरेको छ । पालिकाले स्वास्थ्य तथा शिक्षा कार्यक्रम तर्फको नगद सहायता वितरण गर्दा कर्मचारी तथा आर्थिक प्रशासन शाखाका कर्मचारीहरु समेतलाई पेश्की दिएको छ । उक्त पेश्की फर्छयौट भर्पाइको अधारमा नगद सहायताको रकम वितरण गरेको छ । यस्तो नगद सहायताको रकम सम्बन्धित लाभग्राहीको खातामा EFT मार्फत भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

४२ **राजश्व तर्फ-**

४२.१ **आय अनुमान** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. १३५०००००/- प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु.१७४०७५८२/- अर्थात अनुमान भन्दा २२.४४ प्रतिशत बढी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

४२.२ **राजश्व असूली**- यस कार्यालयले पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षमा असूल गरेको राजश्वको स्थिति निम्न अनुसार रहेको छ

सि.नं.	राजश्वको नाम	२०७९।८० को असूली	२०८०।८१ को असूली	वढि प्रतिशत
1	आन्तरीक आय	१५४१८१.७५	१७४०७५८२/-	११.४२

पालिकाको गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष ११.४२ प्रतिशतले बढी राजस्व असुली भएको देखिन्छ ।

४२.३ **आन्तरिक आय** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा केन्द्रीय

अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
२२९८६०८६३	१७४०७०००	७.५७

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा ७.५७ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

४२.४ **कर तथा शुल्क असुली** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

आय शीर्षक	**अनुमान**	**असुली**	**असुली प्रतिशत**	**गत बर्षको असूली**
सम्पत्ति कर	४५०००००	७०१४०००	१५५	६३४९७६०
वहाल कर	५०००००	६५००००	१३०	०
व्यवसाय कर	१००००००	२०८७५०	२०	२२४७०१
वहाल विटैरी शुल्क	५०००००	८०००	१६	९८७९६३

पालिकाको विभिन्न प्रतिवेदन अनुसार यस बर्ष पालिकाले विभिन्न करदाताबाट रु. २०८७५०।– कर संकलन गरेता पनि पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क लिने गरेको छ ।पालिकाले गत बर्षको असूलीको तुलनामा यस बर्ष सम्पत्ति कर बढेको, व्यावसाय कर घटेको छ । आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायरामा ल्याउनु पर्दछ।

४२.५ **नवीकरण शुल्क-** पालिकाको घ वर्गको निर्माण इजाजत पत्र प्रदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ को दफा ३ मा प्रत्येक आर्थिक वर्षको इजाजत पत्र अवधि मान्य रहने र अवधि समाप्त भएको तीन महिना भित्र संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई तिर्नु पर्ने कर तिरी सकेको कर चुक्ता प्रमाण पत्र तथा फर्म वा कम्पनीको दर्ता नवीकरण सहित अनुसूची-२ अनुसारको दस्तुर तिरी नवीकरण गरी पास वुक विवरण अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकामा ९ इजाजतपत्र लिएका निर्माण व्यवसायिहरुमध्ये गत विगत वर्षदेखि नविकरण नभएका २ निर्माण व्यवसायीलाई थप नवीकरण दस्तुर समेत असूल गर्नुपर्दछ ।

४२.६ **सामुदायिक वनको आय** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (ख) बमोजिम सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावार विक्री तथा उपयोग सम्बन्धमा वार्षिक कार्ययोजना बनाई पालिकाबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने र वार्षिक कार्ययोजना बमोजिमको वन पैदावारको विक्री वापतको प्राप्त हुने रकमको दश प्रतिशत सम्बन्धित पालिकाको संचित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिका अन्तर्गत १ वटा सामुदायिक वन दर्ता रहेकोमा पालिकालाई लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएको देखिएन ।वन पैदावारको विक्री वापतको प्राप्त हुने रकम वन कार्यालयसँग समन्वय गरी असूल गर्नु पर्दछ ।

४३ **संघीय सरकारवाट हस्तान्तरिक समपुरक कार्यक्रम (ठेक्का नं. ३/२०८०/०८१ गणित गाउँ रुहिमारी ज्यामिरे सडक कालोपत्रे कार्य)**

४३.१ संघीय संचितकोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने रकम

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२३** को निर्णयले रू **१,६६२,९७३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४३.२ प्रिमिक्समा बढी भुक्तानी : सडक विभागको Standard Specification for Road and Bridge Works को clause no. 1310 प्रिमिक्सको मोटाई 20mm हुने उल्लेख छ । पालिकाले गणित गाउँ रुहिमारी ज्यामिरे सडक प्रिमिक्स कार्पेटिङ गर्दा ३०mm मोटाई राखी ९७.१० घनमिटरको भुक्तानी दिएको देखिन्छ । नर्म्स अनुसार निर्माण गर्दा जम्मा ६३.१८ घनमिटर मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेमा नर्मसमा उल्लेख भए भन्दा बढी मोटाई नापजाँच गरी ३३.९२ घनमिटरको प्रति घनमिटर १३०००।- को दरले हुने रू.४४०,९६०।- र मुल्य अभिबृद्धि कर रू.५७३२५।०० समेत रु.४,९८,२८५/- भुक्तानी दिएको अनियमित देखिएको रु.

प्रमाण पेश नगरेको	४,९८,२८५

४४ **ठेक्का व्यवस्था**

ठेक्का व्यवस्था : सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले वोलपत्र मार्फत प्रतिशर्पधि आपूर्तिकर्ता छनौट गरी वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका सडक निर्माणका योजना कार्यान्वियन गर्दै आएको छ । यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा ०.२१ देखि ४३.७० प्रतिशत सम्म घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वियन गराएको देखिन्छ । पालिकाको स्वीकृत नर्मशका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी देहाय बमोजिमको योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको छ । साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणित गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्म्स समेत सम्वन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ । केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ ।

क्र.स.	योजनाको विवरण	ठेक्का नं.	बोलपत्रदाता	लागत अनुमान (Contingency बाहेक)	सम्झौता रकम	घटी प्रतिशत
1	Jhapa ga.pa ko satai ward ko bibhinna bato haru marmat	NCB/JHAPA/JRM/1/80-81	मिराक हाङ्ग नि सेवा	३०४३३०८.२६	२,१५६,३८८.००	२९.१४
2	Durga Chowk dekhi Chandra kitta sammako bato kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/2/80-81	एलेक्स कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	१६३५५१४३.३३	९,६२३,१९८.००	४१.१६
3	Ganit gaun Ruhimari Jyamire chowk hudai jhapa bajar samma sadak kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/3/80-81	एस.जे.फोर्टी विल्डर्स	१२६१०९२२.५२	७,०९९,४१०.००	४३.७०
4	Construction of Boundary Wall and Paving Concrete Blocks on Durga Mandir Samudayik Bhawan	NCB/JHAPA/JRM/4/80-81	भिजनर्स इन्जिनियरिङ्ग प्रा. लि.	३,५३९,६७३.१८	२,४३४,६३९.८९	३१.२२
5	Indra Khatiwada ko ghar hudai hulaki sadak ko purano prahari chauki samma kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/5/80-81	रुस्तम नि सेवा	५,६७५,५३२.२३	५,६५८,६०८.००	०.३०
6	Madargach bajar dekhi janam ghuttu hudai ward no. 7 ko ward karyalaya samma ko sadak kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/6/80-81	रुस्तम नि सेवा	५,७५४,६६३.८१	५,६९२,०४१.००	१.०९
7	Mulwi ko Ghar amarpath sadak bata Bir Singh Gaun Hudai Salmara samma ko Sadak kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/7/80-81	रुस्तम नि सेवा	४,२०१,०४३.७२	४,१९२,२९४.००	०.२१
8	Chartagachi dekhi Bhanubhakta pra.bi samma bato kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/8/80-81	एस.जे.फोर्टी विल्डर्स	८,२९७,९०८.५९	८,२७४,१२७.००	०.२९
9	Consruction of Bipanna awas building in ward no. 3,4, and 5	NCB/JHAPA/JRM/9/80-81	शिवभक्त नि सेवा	१५,२००,११०.५६	१०,६१०,७०१.००	३०.१९
10	Fulgachi dekhi purwa jane kalopatre dekhi daxin ganit gaun samma kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/10/80-81	एस.जे.फोर्टी विल्डर्स	९,४१८,२२१.१०	५,९५१,९१६.३३	३६.८०
11	Chandrabasti dekhi swastha chauki hudai amarpath samma kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/11/80-81	छायाँ भरत कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	७,९४८,८४९.९६	५,६४४,२०२.००	२८.९९
12	Hulaki sadak panthapada dekhi daxin bhim ganesh ko gaun, bishnu chowk hudai paschim adharbhut swastha kendra samma kalopatre	NCB/JHAPA/JRM/12/80-81	पृथ्वी निर्माण सेवा	४,९०९,८४५.१८	३,६५६,९६४.००	२५.५२
13	Ward no.2 ko amarpath purwa paschim hospital hudai kuwadi jane sadak marmat	NCB/JHAPA/JRM/13/80-81	एस.जे.फोर्टी विल्डर्स	३,६५५,३४८.०१	३,२९९,८६८.००	९.७२
14	Aatuko Ghar cheuma Pakki pul nirman	SQ/10 RE	Jay Rajaji Baba Construction And Suppliers	१,३०२,२७४.२६	१,०४३,१२१.४४	१९.९०

15	ward karyalaya bhawanko mathillo tallama RCC chath dhalan	SQ/09	Jay Rajaji Baba Construction And Suppliers	१,४२६,४०२.२८	१,१२५,२४१.४५	२१.११
16	krishi bajar purwadhar nirman	SQ/06 RE	Kankai Nirman Sewa Ilam	१,९५३,५७८.६६	१,५०९,६०४.१९	२२.७३
17	Sadakbari Dekhi Haldaar Basti ko Daayaa Baayaa Gravel(Shoulder) Garne Kaarya	SQ/05	K.K.R Construction Pvt.Ltd	१,३४५,०३८.२७	१,३३२,२४२.३८	०.९५
18	Adhuro Krishi Bajar Nirman, Jhapa Gaupalika-02	SQ/04	Terrex Contruction Pvt. Ltd	१,६२८,०५५.५५	१,०७५,६४५.९४	३३.९३

४५ अधुरा आयोजना

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३६ अनुसार योजनाहरुको भौतिक र वित्तीय पक्षको सामुहिक समीक्षा गर्नुपर्ने र यसरी गरिने समीक्षामा प्रगति कम हुनुका प्रमुख कारणहरु र सोको निमित्त जिम्मेवार व्यक्तिको पहिचान गर्नुपर्ने, त्यस्तो समीक्षामा सुधारका लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु र जिम्मेवार व्यक्ति उपर गर्नुपर्ने कारबाही समेत उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो वर्ष देहायअनुसार रु. ३,३९,६५,६२८ का ३२ योजनाको कार्य सम्पन्न हुन नसकी बजेटमा नै समावेश गरी जिम्मेवारी दायित्व बाँकीमा सारेको छ । यस प्रकारको दायित्व विगत वर्षहरुको समेत सार्दै आएको छ । सम्पन्न नगरी अधुरो रहेको कारण सोको उपयोग हुन सकेको छैन । यस सम्बन्धमा पालिकाले जिम्मेवारीपूर्वक कार्यसम्पादन गर्नुपर्दछ ।

इन्द्र खतिवडाको घर हुँदै हुलाकी सडकको पुरानो प्रहरी चौकी सम्म सडक कालोपत्रे	२५७७९४८।००
मदरगाछ बजारदेखि जनमघुट्ट हुँदै वडा नं ७ को वडा कार्यालय सम्मको सडक कालोपत्रे	२५४८०३७।००
मुल्मीको घर अमरपथ सडकबाट विरसिंह गाउँ हुँदै सालमारा सम्म सडक कालोपत्रे	१७६२९८०।
हुलाकी सडक पन्थापाडा देखि दक्षिण भीम गणेशको गाउँ , विष्णु चौक हुँदै पश्चिम आ.स्वा.केन्द्र सम्म सडक कालोपत्रे	३७३००९३
विपन्न आवास निर्माण	२००००००
फुलगाछी देखि पूर्व जाने कालोपत्रे देखि दक्षिण गणित गाउँसम्म सडक कालोपत्रे	४२३९४६७
गा.पा. प्रशासकीय भवन निर्माण	१७००००००
विद्युत तार तथा अन्य सामग्री खरिद	७५७४४९६।००
वडा नं २ अमरपथ पूर्व पश्चिम हुँदै कुवाडी जाने सडक कालोपत्रे	३२९९८६८।००
१० शैया अस्पताल निर्माण	४३६३७४९
वडा कार्यालयको माथिल्लो तलामा RCC छत ढलान वडा नं १	११४७७४६
आतुको घर छेउमा पक्की पुल निर्माण	१०६३९८३।००
कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण	३५७१७५।००
X-Ray मेशिन खरिद तथा जडान	९६३३७८।
दुखु गणेशको घर देखि उत्तर फलामे ल मर्मत सहित बाटो निर्माण वडा नं ५	४८८९८५।००
वडा नं ६ र ७ का बाटोको विभिन्न पोलहरुमा बत्ती जडान	२४७०९८
सडक बत्ती जडान वडा नं ७	२४२३८५
हुलाकी बाटोमा बत्ती जडान वडा नं ४	२९१०९०
अमरसिंह प्रा वि भौतिक सुधार	५३४५००
Detailed Engineering Supervision of electrical & Sanitary/Plumbing Works of 10 bed Primary Office Building	१६९५००
लक्ष्मीनारायण मन्दिरमा टायल्स जडान	१०००००।००
कैलु ग्राम्थान निर्माण	१०००००।००
कन्काई बाल विकास केन्द्र	१९९०४५।००
सडक बत्ति मर्मत सम्भार झापा बजार	७५००००।००
ठुलो कन्काई कुवाड़ी बजार पश्चिमबाट कन्काई धार तटबन्धन	१८२३५४।७२
सुघाबथान बस्ति छेउमा बास पाइलिंग गर्ने काम	६४२३८३।३५
बाल विकास सामग्री खरिद (सडकवारी) र जिमखाना रेडक्रस व्यवस्थापन	१०००००।००
गंगा आवास निर्माण उपभोक्ता समिति	२५००००।००
कामाटोलि बजार व्यवस्थापन तथा सोलार बत्ति मर्मत	१०००००।००
सत्संग मन्दिर गणित गाउँमा ट्युवेल जडान र ग्रम्थान मन्दिर गणित गाउँमा ढोका निर्माण	१०००००।००
हुलाकी बाटोमा वृक्षरोपणका लागि आवश्यक सामग्री खरिद	५००००।००

जनता मा.वि ४ कोठे भवन फिनिसिंग	५०००००।००
जम्मा	३३९६५६२८

४६ **उपभोक्ता समितिलाई विद्युत पोल सार्ने काम**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६४ को दफा ४४ अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउदाँ मितव्ययिता, गुणस्तरीयता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाको मुख्य उद्धेश्य रोजगारी सिर्जना गर्ने भएमा उपभोक्ता समितिबाट काम गराउन मिल्ने व्यवस्था छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार जनसहभागितामूलक एवम श्रममूलक काम उपभोक्ता समिति मार्फत गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिकाले वडाका विभिन्न स्थानमा गाडिएका विद्युतीय पोल सार्ने कामको लागि उपभोक्ता मार्फत कार्य गराई रु. ६११७०५/- भुक्तानी गरेको देखियो । उपभोक्ताले दिएको विद्युत प्राविकरणको अनुमति वेगर विद्युतको हाई टेशन सार्ने जस्ता जटिल कार्य गर्न नसक्ने देखिएकोले उक्त काम उपभोक्तालाई दिएको नियमित गर्नुपर्ने रु.

अनियमित भएको	६,११,७०५

४७ **ठेक्काको म्याद थप**

ठेक्काको म्याद थपः सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५६ मा खरिद सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार खरिद सम्झौताको म्याद थप गर्ने उल्लेख छ । साथै खरिद सम्झौतामा भेरियसन आदेश र असामान्य अवस्था (क्षतिपुर्तिजन्य घटना) को आधारमा म्याद थप गर्न सकिने व्यवस्था छ । समय नियन्त्रणको लागि खरिद सम्झौतामा प्रत्येक ६० दिनमा कार्यतालिका अध्यावधिक गर्नुपर्ने, म्याद थप गर्नुपर्ने घटनाको पूर्व जानकारी दिनुपर्ने, म्याद थप गर्ने घटनाले पारेको प्रभावको आधारमा दिन गन्तीका आधारमा म्याद थप गर्नुपर्ने, ठेक्काको काम गर्दा दैनिक डायरी राख्नुपर्ने र म्याद समाप्त हुनुभन्दा २१ दिन अघि म्याद थपको लागि निवेदन दिनुपर्ने व्यवस्थाहरु छन् । उक्त व्यवस्थाको सट्टा खरिद ऐनको उक्त व्यवस्था विपरित सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को छैठौं देखि १३ औं संसोधन गरी सम्झौता वाहेकका कारणहरु देखाइ एकमुष्ठ रुपले म्याद थप गरेको छ । म्याद थप गर्दा ठेक्काहरुको म्याद बढ्दै गई ठेक्काहरुको काम अधुरो रहेको छ । कार्यतालिका र सम्झौताअनुसार कार्य नगर्ने निर्माण व्यवसायि र पदाधिकारीलाई जिम्मेवार र जवाफदेही बनाई कार्य सम्पादन गर्नुपर्दछ । समयमा कार्य सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायिलाई सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२८ वमोजिम उपचार प्राप्त गरी कार्य सम्पन्न गराउनुपर्ने देखिन्छ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

४८ **ठेक्का नं – 7/077/78 (१० शैयाको आधारभूत अस्पताल)**

दश शैया झापा आधारभूत अस्पताल भवन निर्माणको लागिसंघीय सरकारबाट अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तारण शिर्षकवाट यो आर्थिक वर्ष सातौं रनिङ्ग विलवाट रु.६९९५७८१/९३ खर्च भएको छ ।अस्पताल निमार्णको लागि मिति २०७८।३।९ मा शिवालय आर.एम.जे.भी.सँग मिति २०८०।१२।८ सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी कबोल अंक रु.४८९६२६१४.४२ मा ठेक्का सम्झौता भएकोमा २०७९।३।२१ मा प्रथम भेरिएशन स्वीकृत भई नयाँ संझौता रु. ५५१९६५०८।२५ (मूल्य अभिवृद्धि कर र पिएस समेत) कायम भएको देखियो । सो सम्वन्धमा देखिएका थप व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

४८.१ म्याद थप: अस्पताल निर्माण कार्यको लागि सुरु संझौता अनुसार ठेक्का सकिने म्याद २०८०।३।८ सम्म रहेकोमा पहिलो पटक २०८०।१२।८ सम्म म्याद थप भएकोमा दोश्रो पटक मिति २०८०।११।२४ मा मिति २०८१।६।८ सम्म म्याद थप भएको छ । निमार्ण व्यवसायीले पेश गरेको कार्य तालिका अनुसार कार्य नगरेको अवस्थामा पटक पटक म्याद गर्दा समेत निर्माण व्यसायीले कार्य सम्पन्न भएको छैन । उक्त कार्यको लेखापरीक्षण अवधि २०८१।९।२२ सम्म पनि कार्य सम्पन्न भएको देखिएन । पालिकाले के करणवाट निर्माण व्यवसायीले तोकेको कार्य नगरेको हो कारण उचित कारण भए म्याद थप गरी कार्य सम्पन्न गर्नुपर्दछ ।

भेरिएशन: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११८ वमोजिम खरिद सम्झौता गर्दाको बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थितिमा सो संझौता कार्यान्वयनको क्रममा सिर्जना भई ऐनको दफा ५४ वमोजिम सार्वजनिक निकायले भेरिएशन जारी गर्नुपर्ने

भएमा नियमावलीमा व्यवस्था भएका प्रक्रिया पुर्याई भेरीएशन जारी गर्ने सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले भवन निर्माणको निम्नानुसार कार्यमा भेरिएन गर्दा नयाँ आटम थप तथा BOQ मा भएका समेत गरी दुई पटक रु.६२३३८९३.८२ अर्थात सुरु संझौता भन्दा १२.७३ प्रतिशत (मू.अ. कर सहित) भेरिएशन भएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	सुरु परिमाण	B0Q अनुसारको दर	भेरिएशन भएको परिमाण	दर	रकम भ्याट वाहेक	कैफियत
१	Providing 50 mm thick cement concrete screeding works	-	-	2143.358 cum	527.092	1129746.396	दर विश्लेषणवाट रु. ७९४ . ६७ भएकोमा निर्माण व्यवसायीले ३३ . ६७ प्रतिशत घटी कवोल गरेकोमा सोही वमोजिम घटाई समझदारीमा दर कायम गरेको देखियो ।
२	Porcelain Glazed tiles white coloured	148.64 Sqm	2000	1621.07	2000	3242140	पहिले non glazed tile भएकोमा Glazed tiles लगाएकोले वढी भएको
३	Porcelain non Glazed tiles white coloured	1358.29 sqm	1800	1287.502	1800	(-2317503.60)	glazed tile लगाउँदा सफा गर्न सजिलो हुने भएकोले परिवर्तन गरेको ।

४८.२ **सेनिटरी तथा इलेक्टीफिकेशन कार्य :** सेनिटरी तथा इलेक्टीफिकेशन कार्यमा क्रमश: रु. ३०००००/- र रु.६००,०००/- समेत रु. ९००,०००/- मू अ समेत रु. १०,१७,०००/- खर्च लेखेकोमा दुवै कामको वान जव राखी कार्य गरेकोमा कस्तो गुणस्तरको सामान राखेको हो सोको गुणस्तर परिक्षण गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१०,१७,०००

४८.३ **ल्यावटेष्ट:** यो वर्ष निर्माण व्यवसायीबवाट भएको कार्यको गुणस्तरीय परीक्षण (ल्याव टेष्ट) नगरेको कारण गरेको कामको गुणस्तरीय भएको यकिन हुन सकिएन ।

स्थलगत निरीक्षण : लेखापरीक्षण अवधि मिति २०८१।९।२३ मा स्थलगल निरीक्षणको क्रममा अस्पतालका निर्माणको काम अन्तिम चरणमा रहेको देखिन्छ । निर्माण व्यवसायीले हाल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ। अस्पतालको इलेक्ट्रिक र सेनिटरीकोको काम अन्तिम अवस्थामा रहेकोले कार्य सम्पन्न नभएको देखिन्छ ।

• अस्पतालका माटो पुर्ने काम गर्ने DPR मा उल्लेख भन्दा वढी भएकोले भेरिएशन भएको देखियो ।

४९ **प्रशासनिक भवन निर्माण (ठेक्का नं. NCB/JHAPA/JRM/03/2079/080)**

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(२) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स अनुसार तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। DUDBC को Norms no. ५(१), ५(२) अनुसार इँटाको साईज २२४*१०८*५७ मि.मि. लाई आधार मानी प्रति घन मिटरमा ५६० वटा इटा प्रयोग हुने नर्म्स रहेकोमा इँटाको साईज अनुसार इँटाको संख्या थप घट गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले प्रशासनिक भवन निर्माण लागि सिद्धकाली न्यूदीप राज विल्डर्स जे .भि. सँग रु.५०२९६३५।४४ (मूल्य अभिवृद्धि कर र पिएस समेत) बराबर रकममा मिति २०८१।१०।१५ सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७९।१०।१६ मा संझौता गरेको देखियो । पालिका प्रशासनिक भवनको लागि निर्माण व्यवसायीले गरेको कामको रु.४५७६०२३।७४ मूल्यांकन भएको छ । पालिकाले प्रशासनिक भवनको ईटाको गाह्रोको काममा प्रयोग भएका ३ वटा कम्पनीको इँटा नापी गर्दा औषत साइज २३७.२२*११३.४४*७०.५६ देखिएकोले १० प्रतिशत वेस्टेज समेत समावेश गर्दा प्रति घन मिटर इटाको गाह्रो लगाउने काममा ४५० सम्म इँटा प्रयोग हुने देखिन्छ । पालिकाले प्रति घन मिटर ५६० इँटा प्रयोग गरी दर बिश्लेषण गरेको छ । यसरी ५६० इटा प्रति घन मिटर राख्दा प्रति घन मीटर ११०

इटा प्रति घन मिटरमा वढी प्रयोग भएको देखियो । निर्माण व्यवसायी पेश गरेको BOQ दर अनुसार प्रति इटा रु. १४.४५ ले प्रतिघन मिटर ११० इटाको जम्मा रु.१५८९.५० (मू.अ.कर वाहेक) वढी भूक्तानी भएको देखिन्छ । निर्माण व्यवसायीले हालसम्म ईँटाको गाह्रोको काम ३०४.५० घन मीटर काम गर्दा जम्मा रु.४,८४,००६/- मू.अ. वाहेक भुक्तानी भएको छ । निर्माण व्यावसायीलाई मू. अ. कर रु.६२,९२१/- समेत रु.५,४६,९२७/- वढी भूक्तानी भएको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	५,४६,९२७

५० **चर्तागाछि देखि भानुभक्त प्रा वि सम्म वटो कालोपत्रे (ठेक्का नं. NCB/JHAPA/JRM/08/2080/081)**

५०.१ **दर विश्लेषण:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने विधि उल्लेख छ । सार्वजनिक निकायले सोही नियमावलीको नियम ९ को अधिनमा रही निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सम्वन्धित मन्त्रालयले तयार गरेको नर्म्स ध्यानमा राखी लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । लागत अनुमान तयार गर्दा जिल्ला दररेट भए सो दरमा सो नभए अन्य विधि अपनाई दर विश्लेषण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो पालिकाको लागि दररेट निर्धारण गर्दा माटो पुर्ने कामको जिल्ला दर रु. १६० प्रतिघन मिटर (ओभरहेड, भ्याट र ढुवानी वाहेक) रहेकोमा पालिकाले कुनै विश्लेषण नै नगरी रु.४२७/३५ (ओभरहेड, भ्याट वाहेक) एकमुष्ठ दर कायम पालिका दररेट कायम गरेको छ । पालिकाले माटोको प्रतिघन मिटर मूल्य निर्णरण गरी त्यसमा क्वाइरी साइट अनुसार वाटोको प्रकृति अनुसार फरक दर हुने गरी दर विश्लेषण हुनुपर्नेमा जुनसुकै योजनाको क्वाइरी साइट ५ किलोमिटर राखी दर विश्लेष्ण गरेको छ । माटो पाइने स्थानको विश्लेषण नै नगरी एकै दर एकमुष्ठ कायम गर्नु उचित देखिएन । निर्माण व्यवसायीले उक्त कार्यको लागि रु.६६५/- प्रति घन मिटरको दर राखी BOQ पेश गरी ७४२।०२ घन मिटरको रु. ४९२,४४३/- भुक्तानी भएको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	४,९२,४४३

५०.२ **प्रिमिक्समा बढी भुक्तानी :** सडक विभागको Standard Specification for Road and Bridge Works को clause no. 1310 प्रिमिक्सको मोटाई 20mm हुने उल्लेख छ । पालिकाले गणित गाउँ रुहिमारी ज्यामिरे सडक प्रिमिक्स कार्पेटिङ गर्दा 30mm मोटाई राखी ७३.८५ घनमिटरको भुक्तानी दिएको देखिन्छ । नर्म्स अनुसार निर्माण गर्दा जम्मा ४८.८५ घनमिटर मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेमा नर्मसमा उल्लेख भए भन्दा बढी मोटाई नापजाँच गरी २५ घनमिटरको प्रति घनमिटर १८०००।- को दरले हुने रू.४,५०,०००।- र मुल्य अभिबृद्धि कर रू. ५८५००।०० समेत रु.५,०८,५००/- भुक्तानी दिएको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	५,०८,५००

५१ **विद्युतीय सामाग्री**

पालिकावाट खरिद भएका विद्युत विस्तारको लागि आवश्यक विद्युतीय सामाग्री सम्वन्धित काममा प्रयोग हुनुपर्दछ । पालिकाले देहायका ९ किसिमका विद्युतीय सामाग्रीको लागि रु.७९,९८,०२७/-को लागत अनुमान तयार गरी ठेक्का आह्वान गरेकोमा न्यून दर कवोल गर्ने जय पाथीभरा सप्लायर्सको रु.६६,८९,६००/- पेश गरेकोमा करचुक्ता प्रमाण पत्र पेश नगरेकोले दोस्रो न्यून कवोल गर्ने वाइवा इन्फटेक प्रा.ली.ले कवोल गरेको रु. ७५,७४,८२९./- मा मिति २०८१।३।१९ मा संझौता भई मिति २०८१।८।१९ सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी संझौता गरेको देखियो । पालिकाले संझौता वमोजिमका सामान प्राप्त गरी कार्य सम्पन्न गर्नुपर्दछ ।

क्र. सं.	सामानको नाम	परिमाण
१	Supply Of Stay Cable Set and Stay Insulator as Per NEA specification	५०
२	Supply of 5/8"/8" Not Bolt as per NEA	२००
३	Supply Of Shackle insulator with D-1m as per NEA specification	२००
४	Supply of Stay Cable wire as per NEA Specification	४००
५	Supply Of 25 Sq mm ABC Cable 4 Core as per NEA Specification	२९
६	Supply Of Pig Tail as per NEA specification	८००
७	Supply Of Cable Connector as per NEA Specification	७००
८	Supply Of Suspension Clamp as per NEA specification	४५०
९	Supply Of Anchor Clamp as per NEA specification	३६०

५२ **नवीकरणीय उर्जा अनुदान** (७-२०८१-३-१७):

नेपाल सरकार ऊर्जा¸ जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र, नवीकरणीय उर्जा अनुदान परि अनुदान परिचालन कार्यविधि ¸ २०७९ दफा ६. ३ मा नवीकरणीय ऊर्जा प्रणाली तथा उत्पादनमूलक ऊर्जा प्रयोगमा अनुदान तथा कर्जा परिचालनका लागि न्यूनतम योग्यता तथा विस्तृत प्रक्रिया उल्लेख छ । जसमा तोकिएका क्षेत्रमा मात्र नवीकरणीय ऊर्जामा विनियोजन भएको अनुदान खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायोग्याँस/विद्युतीय चुलो/सुधारिएको चुलो/सौर्य ऊर्जा) शिर्षकमा सूर्य दीप सप्लायर्स ताप्लेजुङसँग भौचर नं. ७/२०८१/३/१७ सूर्य दीप सप्लायर्स ताप्लेजुङसँग रु. ५,९७,२८८.०० र भौचर ९/२०८१/३/२३ वाट सुर्योदय वायोग्यास तथा उर्जा विकास कम्पनी प्रा.लि. संग गोवर ग्याँस ६ घन मिटरको प्रति घन मिटरको रु.२००००/-दरले ६ वटाको रु. १२०,०००/- समेत रु. ७,१७,२८८.०० खर्च भएको छ । नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायोग्याँस/विद्युतीय चुलो/सुधारिएको चुलो/सौर्य ऊर्जा) ६ जना सेवाग्राही लागि गोवर ग्याँस निर्माणको लागि सुर्योदय वायोग्यास तथा उर्जा विकास कम्पनी प्रा.लि. संझौता गरी कार्य सम्पन्न भएको र सूर्य दीप सप्लायर्स ताप्लेजुङसँग रु. ५,९७,२८८.०० सोलार खरिद गरेकोमा लागत अनुमान तयार नगरी खरिद भएको नियमित गर्नुपर्ने रु

अनियमित भएको	५,९७,२८८

५३ **विद्युतीय पोल खरिद**

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-१२-७** को निर्णयले रू **९५८,६९२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

५४ **जटिलसंरचना निर्माण –**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता निर्माण तथा खरिद कार्यमा प्राविधिक पक्ष समेत विश्लेषण गरी कार्य गराउनु उपयुक्त हुने देखिन्छ। केही उदाहरणहरु:

उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम
ह्युम पाइप खरिद तथा जडान उपभोक्ता समिति	ह्युमपाईप खरिद तथा जडान	१,००,०००
सोलार बत्ती मर्मत उपभोक्ता समिति	सोलार बत्ती मर्मत	१,००,०००
सिमलबाडी गाउँघर क्लिनिक अधुरो भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	भवन निर्माण	2,००,०००
शान्ति सौगात बाल बिकास भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	भवन निर्माण	१,००,०००
मदरसा दारुस सलाम डेक्स बेन्च खरिद उपभोक्ता समिति	खरिद	१,००,०००
	जम्मा	6,00,000

नियमावलीको ब्यबस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ ।

५५ **अमानतबाट खरिद** –

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९८ मा सार्वजनिक निकायले अमानतबाट कार्य गर्न एक तह माथिको अधिकारीको पुर्व स्वीकृत लिनुपर्ने, आवश्यक पर्ने प्राविधिक सेवा र निर्माण सामाग्री सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीको प्रक्रिया बमोजिम खरिद गरी ज्यालामा काम गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहाय बमोजिमको वडास्तरीय र पालिकास्तरीय गरी २७ निर्माण कार्य अमानतबाट गराई रु.१७५२८५४ वडा कार्यालयका कर्मचारीलाइ भुक्तानी गरेको छ । पालिकाबाट यस प्रकारको निर्माण कार्य गर्दा भौगोलिक अवस्था र कामको प्रकृति मिल्ने गरी सकेसम्म प्याकेज तयार गरी मितव्ययी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले गरिनुपर्दछ।

क्र.स.	योजनाको नाम	वडा नं.	अमानत	भुक्तानी रकम
१	वडा भरिका बाटोहरुमा मिक्स गिटि हाली मर्मत गर्ने काम	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	८५,७४५.४८
२	कामाटोलि बजारको सार्वजनिक शौचालय मर्मत	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	२९,८६४.०९
३	सत्संग मन्दिर गणित गाउँमा ट्युवेल जडान र ग्रामथान मन्दिर गणितगाउँमा ढोका निर्माण	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	१३,१५९.५०
४	सिमलबाडी बजारको शौचालयमा प्लास्टर र सिमलबाडी गाउँघर क्लिनिककोझ्याल ढोका निर्माण	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	२२,४४१.०३
५	सिमलबाडी हनुमान मन्दिर मर्मत	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	२५,०२७.८७
६	जवार अन्सारीको घरमा तिन उपलब्ध गर्ने कार्य	४	प्रतिमा रिमाल (वडा सचिव ४)	५०,८९१.६४
७	इमान हुसेन शेखको घरमा टिन उपलब्ध गर्ने कार्य	४	प्रतिमा रिमाल (वडा सचिव ४)	२५,४४५.८२
८	वडा कार्यलय परिसरमा माटो पर्ने काम	४	प्रतिमा रिमाल (वडा सचिव ४)	९९,२३६.२५
९	हुलाकी बाटोमा वृक्षरोपणका लागि आवश्यक सामाग्री खरिद	४	प्रतिमा रिमाल (वडा सचिव ४)	४९,९३२.३५
१०	बोर्डर आउटपोस्ट पन्थापाडा (BOP) मर्मत	५	सुनिता राजबंशी (वडा सचिब ५)	९१,३६५.०७
११	पन्थापाडा बजार छेउमा रहेको ड्रेन सफा गर्ने काम	५	सुनिता राजबंशी (वडा सचिब ५)	१६,३०७.०२
१२	मण्डल राजवंशीको घर पुर्व विरिंग खोला जोड्ने बाटोको बीचमा रहेकोहोलीमा भाटाको पुल निर्माण तथा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी पन्थापाडाको गेट अगाडीह्युमपाइप जडान	५	सुनिता राजबंशी (वडा सचिब ५)	२७,२३५.७५
१३	मेदे कोचको घरदेखि रामनारायण राजबंशीको घर सम्म बाटो ग्राभेल	२	रामजी अधिकारी	९९,९५२.०१
१४	सत्संग मन्दिर को भान्साघर मर्मत	१	नारायण कुमार चम्लागाई	१५,०००.००
१५	वडा भरिका बाटोहरु मर्मत संभार वडा नं. ३	३	शैलेन्द्र उप्रेती (वडा सचिव ३)	९१,०३२.३२
१६	वडा नं. ६ को कार्यालयमा पार्टेशन गर्ने कार्य	६	सुनिता सुवेदी (वडा सचिव ६)	५२,५१४.८२
१७	आवास खरेलको खेत जाने बाटो उत्तर र तामांग गाउँ जाने बाटो मर्मत	६	सुनिता सुवेदी (वडा सचिव ६)	९९,६५९.३८
१८	जनता मा.वि जाने बाटो र हेल्थपोस्ट जाने बाटो मर्मत	६	सुनिता सुवेदी (वडा सचिव ६)	९८,००३.२७

१९	मिलन चोक पुर्व मुसर गाउँ जाने बाटो र खेम राईको कृषि फर्म जानेबाटो ग्राभेल	६	सुनिता सुवेदी (वडा सचिव ६)	८६,३९८.७४
२०	वडा नं. ७ का बाटाहरू मर्मत	७	श्री एलेक्स कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	६७,२३६.५५
२१	वडा नं. ७ काविभिन्न बाटोहरु मर्मत	७	धिर्क बहादुर बोहोरा	९९,४७६.२३
२२	सरस्वति स्कुलमा डेस्क बेन्च बनाउने काम	१	नारायण कुमार चम्लागाई	९५,९३५.०७
२३	वडा नं. २ खोप केन्द्र मर्मत (सडकबारी)	२	बिक्रम सिंह राजवंशी	८९,२४३.७४
२४	कुमरखोद स्वास्थ्य चौकी पार्टेसहन	२	सगरमाथा सप्लायर्स	९७,८२१.२९
२५	भृकुटी आ.वि. शैक्षिक सुधार	६	सुनिता सुवेदी (वडा सचिव ६)	४९,१६०.८४
२६	सडक बत्ति मर्मत सम्भार	२	रामजी अधिकारी	७४,९४७.२५
२७	कृष्ण कार्कीको घर देखि रानी कर्णको घर जाने बाटो ग्राभेल	२	रामजी अधिकारी	९९,७८०.९६
			जम्मा	१७,५२,८१४

५६ **शिक्षा तर्फ-**

५६.१ **निःशुल्क शिक्षा-** नेपालको संविधानको अनुसूची ८ अनुसार आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा स्थानीय तहको अधिकारको सूची अन्तर्गत रहेको देखिन्छ । अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन , २०७५ को दफा २७ मा निजी लगानीका विद्यालयले प्रारम्भिक बालविकास देखि बाह्र कक्षा सम्मका कूल विद्यार्थी संख्या अनुसार पांचसय जनासम्म, पांचसय देखि आठसय जनासम्म र आठसय भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएका विद्यालयले क्रमशः कम्तीमा दश, बाह्र र पन्ध्र प्रतिशत विद्यार्थीलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्न स्थान आरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । शिक्षा नियमावली , २०५९ को नियम १५१ मा संस्थागत विद्यालयले गरीव, अपाङ्ग , महिला, दलित र जनजाति विद्यार्थीलाई छात्र वृत्ति उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । यसर्थ पालिकाले आफ्नो क्षेत्रका विद्यालयको अनुगमन गरी यस्ता छात्रवृत्ति कार्यक्रमको कार्यान्वियनको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको नाम, ठेगाना र रकम पालिकाको र सम्वन्धित विद्यालयको वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

५६.२ **शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति -** स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका २१ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.म	विधायलयकोनाम	जम्मा शिक्षकदरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्तिमध्ये करार-राहत सहित	बिद्यार्थी स
१	श्रीडिल्लीराजमावि	३४	३४	१०	१४४४
२	श्रीजनतामावि	२१	२१	१	७०८
३	श्रीजनकल्याणमावि	१४	१४	२	४५०
४	श्रीकुवाडीदेवीमावि	१४	१४	६	३८३
५	श्रीमहेन्द्रमावि	१३	१३	३	४९३
६	श्रीत्रिभुवनआवि	१०	१०	२	३४१
७	श्रीभृकुटीआवि	१२	१२	४	२८५
८	श्रीसिमलवाडीआवि	१०	१०	१	२७१
९	श्रीसरस्वतीआवि	९	९	३	३५६
१०	श्रीरामजनाकीआवि	९	९	३	२६४
११	श्रीभानुभक्तआवि	९	९	०	२६७
१२	श्रीसलामाराप्रावि	५	५	२	१८९
१३	श्रीअमरसिंहप्रावि	५	५	१	१६५
१४	श्रीसितुमारीमनोजमित्तलप्रावि	३	३	१	४५
१५	श्रीजुडोप्रावि	३	३	१	९७
१६	श्रीलक्ष्मीप्रावि	३	३	०	७१
१७	श्रीनमुनाप्रावि	५	५	४	१५७
१८	श्रीस्वस्थानीप्रावि	५	५	२	१११
१९	श्रीजगदम्बाप्रावि	५	५	१	२०६
२०	श्रीआदर्शजनताप्रावि	३	३	०	५५
२१	श्रीचप्रामारीप्रावि	३	३	१	५३
	जम्मा	१९५	१९५	४८	६३११

उल्लेखित २१ वटा विद्यालयहरुमा ६३११ विद्यार्थीहरु रहेको देखिन्छ । पालिका शिक्षा ऐन, २०८० बमोजिम शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुपातका आधारमा दरबन्दी मिलान गरिनुपर्दछ।

५६.३ **बिद्यालयहरुको लेखापरीक्षण-** पालिका मातहतका विद्यालयले तोकिएको समयमा लेखापरीक्षण गर्नु गराउनु पर्दछ । पालिकाले २१ सामुदायिक र १८ धार्मिक विद्यालयहरुका लागि रु. १५,१४,०८,६७४/- विनियोजन गरि निकासा खर्च गरेको छ। पालिकाले आ.व. ०८०।८१ को अन्तिम लेखापरीक्षण अवधिसम्म लेखापरीक्षण गराएका विद्यालयको विवरण प्राप्त गरेको देखिएन ।विद्यालयले वित्तीय विवरण तयार गरेको एकिन गर्नुपर्दछ।

५६.४ **विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी अनुदान-** शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका २०८०।८१ मा IEMIS मा प्रवृष्टि भएको संख्यालाई सत्यापन गराई विद्यार्थी संख्या यकिन गरेर मात्र विद्यालयलाई प्रति विधार्थी अनुदान निकासा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले IEMIS मा प्रविष्टि भएको तथ्याङ्कको आधारमा देहायका विद्यालयमा रु १८३५४२८५ निकासा गरेको छ तर अनुदानको अनुगमन गरेको देखिएन । अत: पालिकाले सत्यापन पश्चात निकासा दिने र सोको अनुगमन गर्नुपर्दछ ।

क्र.स.	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	अनुदान प्रकार	रकम
१.	जनता मा.वि.	१०७	प्राविधिक धार(९-१२)	१६,०५,०००
२.	विभिन्न ३७ विद्यालय	५१६७	दिवा खाजा	१,००,९५,७६६
३.	विभिन्न ३९ विद्यालय	३५०७	छात्रवृत्ति	१५,०१,५००
४.	विभिन्न ३८ विद्यालय	६२८२	पाठ्यपुस्तक	४०,१९,८६९
५.	विभिन्न २१ विद्यालय	५२२६	बुक कर्नर	११,३२,१५०
जम्मा				१८३५४२८५/-

५६.५ नमुना विद्यालय अनुदान-

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **१,२००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

५६.६ **फरक शिर्षक-** शिक्षा सम्बन्धी सशर्त अनुदान मार्फत हस्तान्तरित कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०/८१ ले तोकेको क्रियाकलापमा खर्च गर्नु पर्दछ। पालिकाले कृयाकलाप नं. १.१.३.३ मा रहेको आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षकको तलबभत्ता अनुदान शिर्षकबाट कृयाकलाप नं. २.७.१३.४० मा रहेको माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षक सहयोग अनुदान शिर्षकमा रु. २१८३६४ खर्च गरेको छ। फरक शिर्षकमा खर्च भएको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२,१८,३६४

५६.७ **ओ.जे.टी. (OJT) कक्षा सञ्चालन अनुदान-**

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **३०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

५६.८ **तलबभत्ता बढी भुक्तानी-**

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२१,६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

५६.९

कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ती कार्यक्रम- पालिकाले कक्षा ११ र १२ मा पालिका भित्र अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई पालिका चालु खर्च कार्यक्रम मार्फत छात्रवृत्ती उपलब्ध गराएको छ। प्राविधिक धारका विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी रु. १२,००० तथा अप्राविधिक धारका कक्षा ११ विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी रु. ९२५० र अप्राविधिक धारका कक्षा १२ का विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी रु. ११२०० का दरले ६२८ विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ती रकम बापत रु. ६४,१७,९०० निकासा खर्च लेखेको देखियो। पालिकाले छात्रवृत्ती वितरणको मापदण्ड बनाएको छैन। साथै विद्यार्थी प्रोफायल बनाई तथ्याङ्क राखेको छैन। यस्तो अवस्थामा पालिका भित्र अध्ययनरत सम्पुर्ण विद्यार्थीहरुले छात्रवृत्ती प्राप्त गर्दा सम्बन्धित लाभग्राही विद्यार्थीले पालिका वा अन्य निकायबाट अन्य कुनै किसिमको छात्रवृत्ती प्राप्त नगरेको यकिन हुन अवस्था छैन। वितरित छात्रवृत्तीमा सम्बन्धित विद्यार्थीले दोहोरो लाभ नलिएको विषयमा पालिकाले यकिन गर्नुपर्दछ।

५६.१० **स्यानिटरी प्याड**- स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिकाका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरु १६४२ जना रहेका छन। पालिकाले असल हाइजिन प्रोडक्ट प्रा.लि बाट १९६७५ थान स्यानिटरी प्याड रु. १५७४००० (मूल्य अभिवबृद्धी कर समेत) मा खरिद तथा वितरण गरेको छ। पालिकाले आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक परिमाणमा मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।

५७ **औषधि खरिद** -

पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि मध्ये पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र नि:शुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तिमा २ वर्ष बाँकी हुनु पर्दछ। त्यसैगरी भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले संघीय शसर्त बजेट उप शिर्षकबाट औषधि र उपकरण बोलपत्र विधिबाट औषधी खरिद गरी २ फर्मलाई रु.१५७६१९० भुक्तानी दिएको छ। आपूर्ति हुने औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रुपमा रहेको छैन भने औषधिको प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन । अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।

उदाहरणको लागि ५ औषधीको परीक्षण गर्दा देहाय बमोजिम देखिएको छ ।

सि. नं.	औषधीको नाम	म्याद समाप्त हुने मिति	नि:शूल्क वितरणको लोगो
१	Paracetamol (500mg)	Jan.2027	INS Supply
२	Amoxycillin (500mg)	Apr.2026	IS Only
३	Ranitidine (150mg)	Apr. 2026	INS Supply
४	Cetrizine (10mg)	Jan. 2026	INS Supply
५	Zinc (20mg)	Dec. 2025	INS Supply

५८ **न्यानो झोला कार्यक्रम**-

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शन, २०७८ को दफा १३ (पृष्ठ-१५९) मा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तर्गतका १ बर्थिङ सेन्टरमा गत वर्ष ५० थानको रु. ४५,०००/- र यस वर्ष ११० थान को रु. ९९०००/- खरिद गरेकोमा गत वर्ष ११ जना र यस वर्ष ६२ जना र गरी ७३ मात्र प्रसुति भएको अभिलेखबाट देखिन्छ । पालिकाको भण्डारमा खरिद गरिएका ८३ थान न्यानो झोला मौज्दातमा रहेका छन् । जुन सङ्ख्या दुई

वर्षको प्रसुति दरका आधारमा बढी रहेको देखिन्छ । साथै खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन । तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ । लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

५९ **स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम** –

पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार पालिकाले विपन्न दलित परिवार स्वास्थ्य विमा साझेदारी कार्यक्रम संचालन गरेको देखिन्छ । उक्त कार्यक्रममा वडागत रुपमा बजेट बाँडफाँड गरी संचालन गरेकोमा रु. ५,७०,००० पालिकाका सवै वडाहरु समेत १७० घरपरिवारको बिमा बापत कार्यविधी बेगर भुक्तानी गरेको देखिन्छ । कार्यविधि तयार गरी कार्यक्रम संचालन तथा छनौट गर्नुपर्दछ ।

६० **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** -

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्वेश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत 7 वडामा 26 योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ४९ जनालाई औसत ८२ दिनले ६७६३ दिन रोजगारी उपलव्ध गराई रु. २५१३६८४/- श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

६१ **खर्च वृद्धिः**

तपसिल चालु प्रकृतिका काम/ खर्च शिर्षकहरुमा गत आ.व. को तुलनामा यस आर्थिक वर्षमा खर्च रकम वृद्धि भएको देखिन्छ । पालिकाले महंगी बढेको कारणले वृद्धि भएको जानकारी दिएको छ । यस्ता खर्चलाई नियन्त्रणमा राखी मितव्ययिता अपनाउनु पर्छ ।

क्र.सं	खर्च शिर्षक	२०७९।८०को खर्च	२०८०/८१ को खर्च
१.	बैठक	४,५०,०००	५,७७,७००
२.	इन्धन	२५,००,६३४	२५,००,०००
३.	विविध	१६,६२,७७६	१९,१३,११८

६२ **करार कर्मचारी सञ्चयकोषः**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन संचालन व्यवस्थापनाका शर्त तथा सुबिधा सम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानून बमोजिम हुने व्यवस्था छ । नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७९।१।१५ को निर्णय बमोजिम २०७९।१।२१ को परिपत्र अनुसार करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीलाई तोकिए बमोजिम मासिक पारिश्रमिक, शुरु तलव स्केल बराबरको एक महिनाको चाडपर्व खर्च र वर्षको एक पटक रु. १००००.०० पोशाक भत्ता दिन सकिने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले माथि उल्लेखित सुविधा बाहेक निम्नानुसारका करार कर्मचारीको शुरु तलव स्केलको १० प्रतिशत संचय कोष कट्टी गरी पालिकाको तर्फबाट थप १० प्रतिशत रु. २८४६२.५ भुक्तानी गरेको देखियो । नियम विपरित भुक्तानी भएको रु. २८४६२.५ सम्बन्धितबाट असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

क.सं.	श्रेणी/ तह/ पद	नाम	तलबस्केल	क.सं.कोषथप	भुक्तानी भएको महिना	जम्मा
१	सहायककम्प्युटर अपरेटर	निकाश रिजाल	२९३२५	२९३२.५	५	१४६६२.५
२	कार्यालयसहयोगी	कविता सेडाई	१३८००	१३८०	५	६९००
३	कार्यालयसहयोगी	अल सिंह राजवंशी	१३८००	१३८०	५	६९००
जम्मा						२८४६२.५

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१७,३६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१६,४५१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१४,६६२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१६,४५१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१३,८०६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१३,८०६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१२,३५१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **९,७७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **७,४७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,९१२.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८,६२५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **६,९००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **६,९००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२१,८४४.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	२८,४६२.५

६३ **पदाधिकारी बैठक भत्ताः**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **६,८००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **८५०** सम्परीक्षण

गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **३,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२,५५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६४ **अन्य निकायको खर्चः**

गाउँपालिकको मिति २०८०।६।२१ को निर्णय अनुसार सुरक्षा निकाय इन्धनसेवा सम्बन्धमा सुरक्षा निकायलाई मासिक इन्धन सुविधा प्रदान गर्ने निर्णय गरेको देखिन्छ । उक्त निर्णय अनुसार सशत्र प्रहरी बल बल, पन्थापाडा, कुमरखोद इलाका प्रहरी कार्यालय, कुमरखोद समेत ४ निकायलाई मासिक ५० लिटरका दरले डिजेल, प्रहरी चौकी टाघनडुब्बा र पन्थपाडालाई मासिक १० लिटरका दरले पेट्रोल उपलव्ध गराएको उक्त निर्णय अनुसार वार्षिक १८२० लिटर डिजेल र २४० लिटर पेट्रोलको (१८००*१५०+२४०*१६५ औषत) रु. ३०९६०० भुक्तानी खर्च लेखेको छ। पालिकाले पालिका क्षेत्र बाहेक अन्य निकायको खर्च भुक्तानी गरेको नियमित नदेखिएको रु..

अनियमित भएको	३,०९,६००

६५ **वृतचित्र निर्माणः** (४९५-२०८०-३-१७):

आर्थिक कार्यविधी तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले संदेशमुलक भिडियो सामाग्री प्रशारण, संदेशमुलक लोककल्याणकारी सूचना प्रकाशन गर्न झापा मिडिया एक्प्रेसलाई रु. ९८००० भुक्तानी गरेको छ। उक्त संस्थासँग गरेको सम्झौताको शर्त नं. ३ मा उक्त कार्य गरे वापत झापा मिडिया एक्प्रेसलाई मु.अ.कर समेत रु. ९८००० भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख भएकोमा उक्त फर्मले मु.अ.कर बिजक जारी गरेको देखिएन। उक्त फर्मले मु.अ.कर बिजक जारी नगरेको अवस्थामा पालिकाले रु. ९८००० को मु.अ.कर बाहेकको रकम रु. ८६७२६ मा नियमानुसार लाग्ने अग्रिम आयकर रु. १४०० कट्टी गरी रु. ८५३६२ भुक्तानी गर्नु पर्नेमा रु. ११९६८ बढी भुक्तानी गरेको देखियो । बढी भुक्तनी गरेको रकम सम्बन्धितबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	११,१६८

६६ **सोझै खरिदः**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा पारी खरिद गर्न नमिल्ने, नियमावली को नियम ८५ १(ख)मा एक आर्थिक बर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी एउटै फर्मबाट १० लाख भन्दा बढी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ। पालिकाले देहायबमोजिमको रु. ११३२३१९ कार्यलय सामाग्री पटक पटक गरी एकै फर्मबाट खरिद गरेको छ। पालिकाबाट नियम विपरित एकै फर्मबाट तोकिएको सिमा भन्दा बढी गरिएको रु. को खरिद कार्य नियम सम्मत नदेखिएको रु.,

गो.भौ.नं./मिति	सेवाप्रदायक	कामकोविवरण	भुक्तानीरकम रु.
१९१।२०८०।९।२५	पाउ पाथिभरा ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	मशलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	८५६०६०.००
४५४।२०८१।३।१७	पाउ पाथिभरा ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	मशलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	७७७९२.००
४८०।२०८१।३।१९	पाउ पाथिभरा ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	मशलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	९८९१४.००
जम्मा			१०३२७६६/-

अनियमित भएको	१०,३२,७६६

६७ तालिम कार्यक्रमः

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२३** को निर्णयले रू **१०,७१०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२३** को निर्णयले रू **१०,७१०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६८ नागरिकता नम्बर एउटै भएका लाभग्राहीः

नेपाल सरकारले जारी गर्ने नागरिकता परिचयपत्र नं. प्रत्येक व्यक्तिको फरक फरक हुने गरी जारी गर्दछ । प्रथम त्रैमासिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीहरुको विवरण परीक्षण गर्दा निम्न व्यक्तिहरुको नागरिकता परिचयपत्र नं. दोहोरो परेको देखिन्छ । वडा कार्यालयहरुले प्रत्येक त्रैमासिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीहरुको विवरण यकिन गरी लगत कट्टा गर्नुपर्ने र दोहोरो परेको भए सम्बन्धितबाट असुल गरी एम आई एस अध्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ६८ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

६९ सामाजिक सुरक्षाः

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ५ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैङ्कमार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यविधिको दफा २६ मा कुनै आर्थिक वर्षमा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि निकासा भएको रकम सो आर्थिक वर्षमा खर्च नभए सङ्घीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले २ वटा बैङ्कमार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आएको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्तामा निकासा भएको रकम रु. १३,४८,८५,४००/- रहेको देखिन्छ ।सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दा कार्यविधिमा तोकिए बमोजिम अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।

७० सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको तुलनाः

यस पालिकावाट गत आर्थिक वर्ष २०७९।८० र आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा देहाय अनुसार देहाय अनुसारका लाभग्राही रहेको देखियो ।

सि.नं.	लाभग्राही वर्ग	भत्ता दर	२०७९/०८० मा रहेको लाभग्राहीको संख्या	खर्च रकम	२०८०/०८१ मा रहेको लाभग्राहीको संख्या	खर्च रकम
१.	ज्येष्ठ नागरिक अन्य ७० वर्ष माथि	४०००/-	७१८१	८४१३५९८३	७४५७	८८५०७०६५
२.	ज्येष्ठ नागरिक दलित	२६६०/-	३६८	२८६०४७२	३९७	३०९१११९
३.	ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला	२६६०/-	१३६९	१०८४०८४०	१२८६	१०२१२३७०
४.	विधवा	२६६०/-	२०५७	१६४९४६६०	२१२९	१६७६०२७६
५.	पूर्ण अपाङ्गता	३९९०/-	५०६	५९५०८१९	५४०	६३७३९३४
६.	अति अशक्त अपाङ्गता	२१२८/-	६९६	४३४९६३२	८१६	५१४९६५९
७.	दलित बालबालिका	५३२/-	६३१	९५०४०३	५३४	८१२४०५
८.	लोपोन्मुख जातजाति	३९९०/-	३६४	४३३७१३०	३३०	३९४२१२०
	जम्मा		**१३१७२**	**१२९९१९९३९**	**१३४८९**	**१३४८४८९४८**

पालिकाले सामाजिक सुरक्षा वापत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा लाभग्राहीलाई रु.१२,९९,१९,९३९ खर्च भएकोमा आ.व. २०८०।८१ मा रु. १३,४८,४८,९४८ खर्च भएकोदेखिन्छ। गत वर्षको तुलनामा यो वर्ष रु. १८९९००९ वढी खर्च भएको छ ।

७१ **समीक्षा र सार्वजनिक सुनुवाईः**

सामाजिक सुरक्षा वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा ३१ र ३४ मा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यक्तिको विवरण स्थानीय तहले सम्बन्धित सभामा पेश गर्नुपर्ने र पालिकाले सञ्चालन गरेको कार्यक्रमको चौमासिक वा वार्षिक रुपमा समिक्षा गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता कार्यक्रममा भएको निकासा तथा खर्चको पनि समिक्षा गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा कार्यविधि बमोजिम भएको देखिएन । साथै स्थानीय तह तथा वडा समितिले प्रचलित कानून बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई गर्दा भत्ता सम्बन्धि विषय समेत समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा कार्यविधिको परिपालना भएको देखिएन ।

७२ **खेलकुद कार्यक्रमः**

आर्थिक कार्यविधी तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिमेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि तयस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय देहायका विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमलाई रु. १४४९९९१.०० भुक्तानी गरेको छ । उक्त कार्यक्रमको नर्म्स तथा कार्यविधि बेगर खर्च भएको छ । नर्म्स तथा कार्यविधि तयार गरी त्यस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्दछ।

गो.भौ.नं. /मिति	भुक्तानी लिनेको नाम	भुक्तानी रकम रु.
८१।२०८०।७।२	खेलकुद विकास वडा नं २ (रामजी अधिकारी)	१०००००.००
१९३।२०८०।९।२५	खेलकुद विकास वडा नं १ (नारायण कुमार चौलागाई)	१०००००.००
२७१।२०८०।११।१७	खेलकुद विकास वडा नं ३ (सैलेन्द्र उप्रेती)	१०००००.००
२८५।२०८०।११।१७	खेलकुद विकास, क्रिकेट प्रतियोगिता (सज्जाद आलम)	५९८५०.००
३४४।२०८०।१२।२८	खेलकुद विकास, फुटबल प्रतियोगिता (राइजिङ्ग एफ.सी.)	१२५०००.००
५४९।२०८१।३।२४	अन्तरपालिका फुटबल प्रतियोगिता (केवल लिम्बू)	१६२००.००
५२२।२०८१।३।२३	अन्तरपालिका फुटबल प्रतियोगिता (झापा गोल्ड कप)	५००००.००
४८०।२०८१।३।१९	खेलकुद विकास वडा नं ४ (पाउ पाथिभरा ट्रेड एण्ड सप्लायर्स)	९८९४१.००
४१४।२०८१।२।२७	राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड (जनता माध्यामिक विद्यालय)	२०००००.००
४८०।२०८१।३।१९	अध्यक्ष कप भलिवल प्रतियोगिता (अध्यक्ष कप भलिवल प्रतियोगिता उ.स.)	६०००००.००
जम्मा		१४४९९९१.००

(आव २०८१।८२ मा कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गरेको पालिकाको भनाई छ।)

७३ **आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजु-**

७३.१ सैद्धान्तिक सुझावहरुः

• भ्रमण आदेशमा पूर्ण रुपमा आदेश नं नराखिएकाले अनिवार्य आदेश नं राखिनु पर्दछ ।

• गाँउपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण सार्वजनिक निकायहरुले खर्च भएर जाने/ नजाने दुवै सामाग्रीहरुलाई कार्यालयको जिन्सी खातामा अनिवार्य दाखिला गराएरमात्र खर्च निकासा वा वितरण गर्नु पर्दछ ।

• जुनसुकै कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा/गराँउदा खरिद गरिएका सामाग्रीहरुको स्पष्ट खरिद आदेश तथा दाखिला प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने र स्टेशनरी सामाग्री वितरण भर्पाई संलग्न हुनु पर्दछ ।

• हस्तान्तरण भई आएका औषधीहरुको दाखिला प्रतिवेदन तथा निकासाको अभिलेख स्पष्ट नभएकाले आगामी दिनहरुमा अभिलेखीकरणमा ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

• सवारी मर्मत तथा अन्य मेसिनरी सामानहरु मर्मत गर्दा अनिवार्य मर्मत आदेश स्वीकृत गराउनु पर्ने तथा उक्त मर्मत आवेदन फारममा आवेदन कर्ताको दस्तखत हुनु पर्दछ ।

• कार्यालयमा पेश गरिने पान/भ्याट बिलहरुमा बिल नं, मिति तथा उक्त बिलहरु फाइलर/ननफाइलर भए नभएको अनिवार्य चेकजाँच हुनु पर्दछ ।

• वडा कार्यालयका कर्मचारीहरुलाई अमानत मार्फत दिइएको खरिद कार्य को स्पष्ट खरिद आदेश, दाखिला प्रतिवेदन तथा हस्तान्तरण फारम संलग्न हुनु पर्दछ ।

• गाँउपालिका भित्र वा बाहिर विभिन्न खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन हुँदा पालिका स्तरीय खेलकुद समिति गठन गरि सोही समितिको निर्णयको आधारमा खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यक्रमको भुक्तानी गरिनु पर्दछ ।

• कार्यालयमा इन्धन प्रयोगको लगबुक आंशिक रुपमा मात्र पेश गरिएकोमा इन्धन प्रयोग लगबुक स्पष्ट पेश हुनु पर्दछ ।

• विभिन्न तालिम, गोष्ठी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रशिक्षकलाई एकमुष्ट प्रति सेसनका दरले भुक्तानी दिइएको पाइयो । कार्यपत्र बापत र सेसनको छुट्टा छुट्टै रकम भुक्तानी हुने व्यवस्था छ । अत प्रशिक्षकको कार्यपत्र समेत संलग्न हुनु पर्दछ ।

• उपभोक्ता समिति मार्फत योजना सञ्चालन गर्दा वडा कार्यालयबाट उपभोक्ता समिति गठन गर्दाको आमभेला वडा कार्यालयबाट छाप सहित प्रमाणित गरिनुपर्दछ, डोर हाजिरी वडा अध्यक्षबाट स्वीकृत हुनुपर्दछ, वडा अनुगमन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरुले योजना अनुगमन गर्दा कामको गुणस्तर मापनमा अझ सकारात्मक प्रभाव देखिने तथा अर्थपूर्ण समेत रहने देखिन्छ ।

• योजनाको कार्यसम्पन्न पश्चात उपभोक्ता समितिले पेश गर्ने समितिको खर्च अनुमोदन, सार्वजनिक लेखापरीक्षणमा समितिको छाप सहित स्पष्ट रुपमा पेश हुनुपर्दछ ।

• बार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रममा विनियोजन गरिएका आर्थिक सहायता, छात्रबृत्ति लगायतका कार्यक्रमको कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि तयार गरेर मात्र सञ्चालन गरिनुपर्दछ ।

७३.२ छात्रवृत्ति(सामुदायिक विद्यालयतर्फ), कार्यालयबाट दिइएको अनुदान निकासा, विद्यालयहरुबाट पेश भएको छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी तथ्याङ्क सिफारिस तथा पेश गरिएको भर्पाइ बमोजिम रु. १६०००/-बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ । बढी भुक्तानी रकम सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गरी संघिय राजस्व खातामा फिर्ता दाखिला हुनुपर्ने रु.

क्र.स.	**विद्यालयको नाम**	**निकासा रकम**	**विद्यालयको सिफारिसको आधारमा पेश भएको भर्पाई रकम**	**फरक रकम(असुल)**
३	जगदम्बा प्रा.वि.	२४७००।-	२३१००।-	१६००।-
७	डिल्लीराज मा.वि.	११९०००।-	१०९२००।-	९८००।-
१०	भृकुटी आ.वि.	७४३००।-	६९७००।-	४६००।-
जम्मा				१६०००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **२,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **३१,९००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **६,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **११,२००**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **३,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **४,९००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **२,६००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	१६,०००

७३.३ छात्रवृत्ति(मदरसातर्फ)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **२,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **१४,८००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **१,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **७,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **१,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **३,६००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **४,८००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

७३.४ पाठ्यपुस्तक अनुदान-

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१,०८२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-१९** को निर्णयले रू **१,७७८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **२,३२८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-११-२१** को निर्णयले रू **४,१२१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

७३.५ रितपूर्वकको कर विजक -

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-१२-७** को निर्णयले रू **११,३७९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८१-१२-७** को निर्णयले रू **९८,४८४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८०/८१

कार्यालय र स्थान : झापा गाउँपालिका, झापा , झापा गाउँपालिका , झापा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	गजेन्द्र थपलिया	२०७९-४-१८	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	लक्ष्मी खतिवडा	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
१,९१९,९००	९,८८९,७११	५,००९,५६३	०	०	७०,०००
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	१६,८८९,१७४
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	५,३५८,५४७.५
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	११,५३०,६२६.५

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		८९८४८८५१.१	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३४२९०००००	चालु खर्च	२९१३४६९३०.८६
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२२०४३५९१	पूँजीगत खर्च	१४३२२७६१२
राजश्व बाँडफाँट	९२२१५५०१	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	१४२८५४४००
आन्तरिक आय	१७४०७५८२		
अन्य आय	८३२४९३५५.४३		
कुल आय	५५७८१६०२९.४३	कुल खर्च	५७७४२८९४२.८६
बाँकी मौज्दात		७०२३५९३७.६७	

बेरूजु दफा ४७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

क्र.स.	ठेक्का नं.	ठेक्काको विवरण	सम्झुता मिति	सम्झौता रकम	सम्पन्नगर्नुपर्ने मिति	हाल सम्मकोभुक्तानी	म्याद थप अवधि	सुरु अवधिको म्यादथप प्रतिशत
१	NCB/JHAPA/JRM/5/80-81	Indra Khatiwada ko ghar hudai hulaki sadak ko purano prahari chauki samma kalopatre	२०८०।१०। १०	५,६५८,६०८	२०८१।०३। २५	३१३१२३०।०	२०८१।०६। ३०	५८.७९
२	NCB/JHAPA/JRM/6/80-81	Madargach bajar dekhi janam ghuttu hudai ward no. 7 ko ward karyalaya samma ko sadak kalopatre	२०८०।१०। १०	५,६९२,०४१	२०८१।०३। २५	३१९३९६५।०	२०८१।०६। ३०	५८.७९
३	NCB/JHAPA/JRM/7/80-81	Mulwi ko Ghar amarpath sadak bata Bir Singh Gaun Hudai Salmara samma ko Sadak kalopatre	२०८०।१०। १०	४,१९२,२९४	२०८१।०३। २५	२४६३८८१।०	२०८१।०६। ३०	५८.७९
४	NCB/JHAPA/JRM/9/80-81	Consruction of Bipanna awas building in ward no. 3,4, and 5	२०८०।१२। ०१	१०,६१०,७०१	२०८१।०३। १५	१५६७०४५।०	२०८१।०८। ३०	१५८.१०
५	NCB/JHAPA/JRM/13/80-81	Ward no.2 ko amarpath purwa paschim hospital hudai kuwadi jane sadak marmat	२०८१।०३। ११	३,२९९,८६८	२०८१।०३। २५		२०८१।०६। ३०	६९२.८६
६	SQ/06 RE	krishi bajar purwadhar	२०८१/०२/०२	१,५०९,६०४.१९	२०८१/०३/१५	११,५९,४३४.०३	२०८१/०६/३०	२४३.१८

		nirman							

बेरूजु दफा ६८ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

क्र.स.	व्यक्तिगत परिचय पत्र नं	लाभ ग्राहीको नाम	वडा नं	नागरिकता नं
१.	२०१०१२१८००५१७	तालामोयसोरेन	४	०४०३०३७
२.	२०१३०७१८०२२८५	बवलु किस्कु	३	०४०३०३७
३.	२००९०१०६०२०३४	जिमातननिसा	४	०४०३०३७३३७
४.	२०१०१२२८००१३६	संकावती हरिजन	४	०४०३०३७/ ३३७
५.	२००११०१७००४१३	माहादेवप्रसाद ठाकुर	४	०४०३०३७/ ३८२
६.	२००९१०११०२९८५	मजेवुल हक मिया	४	०४०३०३७/ ३८२
७.	२००८१२२४०८६४५	फाकनीराजवंशी	३	०४०३०३७८६
८.	२००९१०२५०२५७१	विर्षा उराव	३	०४०३०३७८६
९.	२०३९१०२५००१७६	मनवाराखातून	३	०४०३०३७२९४
१०.	२०४१०८१८००१३३	मरियम निस्सा	३	०४०३०३७२९४
११.	२०११०७१६००७६६	फुलमनिमर्डी	६	०४३०३५३९५
१२.	२०१२०४१३०३७३९	रमिया उराम	५	०४३०३५३९५
१३.	२०१२०४०१०८५२७	मोहनकुमारी दाहाल	६	०४३०३५१४९
१४.	२०१५०६०९०१२८३	अनुवाल मण्डल	७	०४३०३५१४९
१५.	२००७११०३०१९४५	जिन्नतविवि	५	०४३०३५१८४
१६.	१९९६०४०११३२७४	जैनल मिया	५	०४३०३५१८४
१७.	२०१५०४१८०१३२१	रासेदाविवि	५	०४३०३५२२
१८.	२०३४१११५०१२४३	राजन मेचे	५	०४३०३५२२
१९.	२०३१०५१२००७४२	अनुमतिगणेश	३	०४३०३५३१८
२०.	२०३५०४२८०१०२१	सान्ती हेमरम	५	०४३०३५३१८
२१.	२००००५१४०१६७५	रामबतीउराम झागर	५	०४३०३५४०३
२२.	२००८०९१३००७१६	लङमुनी मर्डी	६	०४३०३५४०३
२३.	२०१३०४१२०४४५५	रमुजामियानी	१	०४३०३८/१०
२४.	२००३०८१५०५७५४	सञ्चमाया लिम्बू	१	०४३०३८/१०
२५.	२०२५०९२१००८०४	जात्री देवी राजवंशी	२	०४३०३८/१०
२६.	२०१०१११५००५७२	फुलमुनीमुर्मु	२	०४३०३८/ १०६

२७.	२००१०७१४००२८३	रुवादेवी यादव	१	०४३०३८/ १०६
२८.	२००५०४१२०३५०३	सोमवतीयादव	१	०४३०३८/ ११४
२९.	२०१११०१५०७२०५	सनत लाल हेमरम	२	०४३०३८/ ११४
३०.	२००५०४०१०९४८७	गितादेवी कन्ठ	२	०४३०३८/ १२८
३१.	२०२३०७१५०३७६७	चुलसेरा मियानी	१	०४३०३८/ १२८
३२.	२०१३०७१००३३५५	गुलेरुनमियानी	१	०४३०३८/ १५
३३.	२०३१०७१५००१६२	जसोदा राजवंशी	२	०४३०३८/ १५
३४.	२०४८०९०४०१२०६	मो. रसिक	१	०४३०३८/ १५
३५.	२०१३०७१२०२९१६	महिरोदिनमिया	१	०४३०३८/ १६८
३६.	२०३६०८०५००६७३	मायावती अमात	२	०४३०३८/ १६८
३७.	२००५०४०१०९३५४	रुपोमियानी	१	०४३०३८/ १८
३८.	२०१५०९११००४५९	चानी राजवंशी	२	०४३०३८/ १८
३९.	२०१६०९१५०२३६३	नुरसवामियानी	१	०४३०३८/ ४३
४०.	२०२६१०१४००१३६	शान्ती माझी	२	०४३०३८/ ४३
४१.	२०१०१११६०४०६९	गुरुमर्डी सतार	२	०४३०३८/ ४४२
४२.	२०३०१००१०२३२१	वड्की मुर्मु	१	०४३०३८/ ४४२
४३.	२०१११०१४००१२२	सुकसरीराजवंशी	२	०४३०३८/ ७१
४४.	२०१५०४१०००२९६	रजामुन मियानी	१	०४३०३८/ ७१
४५.	१९९५०४०७००२१३	गणपतसरकार कुर्मी	१	०४३०३८/ ७६९
४६.	२०३२०१०६०१७२३	पारवती खत्री	२	०४३०३८/ ७६९
४७.	२०१०१११२०२५०२	सुरजमुनी सोरेन	२	०४३०३८/ ७९
४८.	२०३६१०११०००९९	अजलेमा खातुन	१	०४३०३८/ ७९
४९.	२०१३०२१४०३८८७	गुलेरुनमियानी	१	११६९
५०.	२०२२१११००४१२	मासुमा खातुन शेख	४	११६९
५१.	२००१०१२०००७३९	छविलालपरियार	२	१३२८
५२.	२०१५१२०५०१५४५	सुमित्रा कर्मकार	३	१३२८
५३.	२०१२०६२९००८७६	रुद्रवहादुर संग्रौला	३	१४५
५४.	२०१६०५०८००१०५	ज्ञान कुमारी पाध्या	३	१४५

५५.	१९८५०४०१०९६४८	डिकुरादेवि - थपलिया	६	२५४
५६.	२००५०३२७००५९३	मान वहादुर भट्टराई	७	२५४
५७.	२००२०६०१००७९३	खिरुमोहनदाश	७	३५७
५८.	२००८०१०२०३९१८	पार्वती राजवंशी	२	३६७
५९.	२००११०१६००३१६	रानीगणेश	३	४०३०३७७६६
६०.	२०४१११०९०००८३	जमुना तामाङ	३	४०३०३७७६६
६१.	२०२४०७११०००७५	गोरवतीराजवंशी	५	४३०३५२३
६२.	१९९००३१५०४७२४	मनमाया कटुवाल	६	४३०३५२३
६३.	२००६०१२२००११४	धौलीदेवी गणेश	३	४६१
६४.	२००४०१२५०३३०६	मेघनाथ दाहाल	६	४६१
६५.	२००९०१२९०१४२६	टंकबहादुर बुढाथोकी	६	४८०
६६.	२०१८०२१७००२०८	रामकुमारी राजवंशी	२	४८०
६७.	२०२४१०२४००१०६	कृष्णकुमारीअधिकारी	२	५१३७१०५
६८.	२०२२०६१७००४५८	नारायण प्रसाद गणेश	१	५१३७१०५
६९.	२००३१०१३००१५२	मनमायामायां मगर	४	५१३७३३९
७०.	२००९१२२९०७५६४	सोमिन्द्र गन्गाई	१	५१३७३३९
७१.	२००८०४०९०१९९४	ढुवाराजउपाध्याय	३	५३१
७२.	२०१६१०१५०४२२७	विवि फतिमा खातुन	४	५३१
७३.	२०१२०१०५१०३५५	फटिकुमारी घिमिरे	३	६५
७४.	२०११०४०६०२८४४	यमचन्द्र धिताल	७	६५
७५.	२००७०६०१००१७२	डिल्लीकुमारी भट्टराई	६	८५०६
७६.	२००३०५११०२२३६	मन माया दाहाल	६	८५०६
७७.	२००३०४०१०७५०२	विष्णुमायाविश्वकर्मा	६	८५०६१०३५
७८.	२०२१०७२३००४९८	मान बहादुर रसाइली	६	८५०६१०३५
७९.	२००३०४०१०७२८८	रनबहादुररसाईली	६	८५०६११
८०.	१९९३०२१५०२७५७	लक्ष्मी कुमारी ठकुरी	६	६८५०६११
८१.	२०११०२०२०३१९१	पाकुगणेश	५	८५०६११०९
८२.	१९८५०४०१०५५९६	पानो गानगाईनी	५	८५०६११०९

८३.	२००२०१०५०१०६६	प्रेमनारायण गणेश	५	८५०६११२९
८४.	२०२३०२०४०२९४७	मन्जु देवी गनगाई	५	८५०६११२९
८५.	२००१०२१३०२२४१	गनपतगणेश	५	८५०६१३४६
८६.	२०१००१०८०५४३७	डमरी माया उप्रेती	७	८५०६१३४६
८७.	२०३८०४१७०१९७८	अग्नी प्रसाद ओली	६	८५०६१३४६
८८.	२०१२०९०८००८४१	निलदेवी कार्की	६	८५०६१४
८९.	२००००४०१३३०६६	पुष्पा देवी दंगाल	६	८५०६१४
९०.	२०१६०९०२००६९६	श्रीकान्त लाल दास वैरागी	७	८५०६१४२६
९१.	२०२२०५१५००३५५	मनमाया राई	७	८५०६१४२६
९२.	२०१५१०२६००४०६	दिलिपकुमार दास	७	८५०६१४२६
९३.	१९९९०४०१२५२७२	केवलीमाया डाँगी	६	८५०६१४३
९४.	२००५०४०१०६४७५	सितादेवी रिजाल	६	८५०६१४३
९५.	२००३०१२९०११६३	खुकालाल गन्गाई	५	८५०६१७५६
९६.	२०३७०५११००१४७	रेणूका माया कटूवाल	६	८५०६१७५६
९७.	२००१०३०३००४४२	धनध्वजमगर	७	८५०६१८१८
९८.	२००७०७२००२१८४	भिम बहादुर कठेत	६	८५०६१८१८
९९.	२००८०६०७०२४०५	धनवहादुर मगर	७	८५०६२३०
१००.	२०२६१०२८०००५२	राम मायां प्रसार्इ	३	८५०६२३०
१०१.	२०१३०१२७०२७८४	कमलामाया थापा	७	८५०६२३३
१०२.	२०१८०१०७०१०८४	हरी माया चम्लागाई	६	८५०६२३३
१०३.	२०१८०५०३०२९९१	देवेन्द्रमण्डल	७	८५०६२६९३
१०४.	२०३५०५०४००९४८	सरस्वती उप्रेती	७	८५०६२६९३
१०५.	२००३०४०११९७९६	धनमाया बजगाई	६	८५०६३१५
१०६.	२०२७१०१२००१८७	गितामाया राई	६	८५०६३१५
१०७.	२०१२१२१६११०१९	गंगाप्रसाद थपलीया	७	८५०६३४१
१०८.	२०१००२१००८५०२	तुलसा देवी सिलवाल	६	८५०६३४१
१०९.	२०१२०२३१०६४३१	तिलकवहादुर कटुवाल	७	८५०६३५७

११०.	२०२७०२०९००१३१	धौवली कुमारी गणेश	३	८५०६३५७
१११.	१९९४०४०१२७२५३	भैरवप्रसाद थपिलया	६	८५०६३९०
११२.	२००८०१२५०४५९४	विष्णु प्रसाद प्रसाई	६	८५०६३९०
११३.	२०१००५०२०४९४७	निर्मलादेवी सेडाई	६	८५०६३९६
११४.	२००८०२०४०३१८५	रणमाया कार्की	६	८५०६३९६
११५.	२००८०४०२००२०७	चन्द्रकलागणेश	५	८५०६४०१
११६.	२००८०४०१०६३१३	तुलसादेवि दमिनी	६	८५०६४०१
११७.	१९९५०४०११५०२४	पूर्णबहादुररसाईली	६	८५०६४११
११८.	२००२०४०११६९२७	हकर् लक्ष्मी राई	७	८५०६४११
११९.	२००१०३२७०१४७२	दुर्गादेवी पराजुली	६	८५०६४२४
१२०.	२००००४०१३२९७७	पुर्ण प्रसाद उप्रेती	६	८५०६४२४
१२१.	२०१३०४०१०२३५३	दुर्गादेवीअधिकारी	७	८५०६४२९
१२२.	२००१०७०२००२४७	हरि प्रसाद घिमिरे	७	८५०६४२९
१२३.	२०११०५२००३३९४	इन्द्रादेवी मैनाली	७	८५०६४९
१२४.	२०१२०४१००७३२२	कुसुमाया सिलवाल	६	८५०६४९
१२५.	२०१००४१००४९६८	भेष कुमारी दाहाल	६	८५०६४९१
१२६.	१९९४०४०१२७१७५	गितादेवि पाठक	६	८५०६५०६
१२७.	१९९७०४०११४७२६	हिरादेवी लम्साल	६	८५०६५०६
१२८.	२००२०४०१०७८०१	गंगादेवीथपलिया	७	८५०६६१०
१२९.	२००४०६०७०२७७६	बोध बहादुर मरठठा	५	८५०६६१०
१३०.	२००००४०१३२७१२	भगिरथाशिवाकोटी	७	८५०६६२४
१३१.	२०२४१११००००५१	भिमादेवी प्रसाई	७	८५०६६२४
१३२.	२०१२०१०११२२५१	चन्द्रमाया भुजेल	६	८५०६६४२
१३३.	२०१९०६१५०३३६१	दिल बहादुर बराइली	६	८५०६६४२
१३४.	१९९४०४०११५०९२	मनोहरमण्डल	७	८५०६६४८
१३५.	२००७०३१२०२९३३	सन माया तामाङ्	६	८५०६६४८
१३६.	२००७०१०२०९६७७	गजेन्द्रबहादुर कार्की	६	८५०६८१७

१३७.	१९९७०२१००४०३७	नैना देवि चुडाल	६	८५०६८१७
१३८.	२००३०२०७००७८९	नरमायाचूडाल	७	८५०६८२१
१३९.	२००६०११९०१२७४	बुध माया कार्की	६	८५०६८२१
१४०.	२००१०२०७०३४७२	रुद्र बहादुर पौडेल	६	८५०६८२१
१४१.	२००४१२२९०७२६४	मोहनअधिकारी	६	८५०६८५८
१४२.	२००२०४०१०७९२६	सुभमाया राई	७	८५०६८५८
१४३.	१९९७०८२०००२४७	खड्गबहादुरकार्की	७	८५०६९७५
१४४.	२०२००५१५००४६६	विन्दुमायागुरुङ्ग	७	८५०६९७५
१४५.	२००४१२३०२२७४१	पोसोगणेश	३	९२३२१३९
१४६.	२०१५०४०१०२९३७	इन्दिरा देवी गणेश	३	९२३२१३९
१४७.	२०१५१२३१२५३०२	मीनागणेश	३	९२३२२०१
१४८.	२०१८१२३००७४८६	रूकमणि को्इराला	३	९२३२२०१
१४९.	२०१४१०२९०००८३	शान्तीदेवी गणेश	३	९२३२२०२
१५०.	२०२००१२२००१४९	रामब. श्रेष्ठ	३	९२३२२०२
१५१.	२००९०११९०११८७	उमादेवी गिरी	४	९२३२३०८
१५२.	१९९२०११९००१०४	बिष्णुमायां सुंग्रौला	३	३९२३२३०८
१५३.	२०१२०४०१०३७७५	किसनीगणेश	३	९२३२२४९
१५४.	२००९०१२००२६६२	धनमाया देउजा	७	९२३२२४९
१५५.	२००५०९०९००७८५	रम्फागणेश	५	९२३२२६३
१५६.	२०१७०७०३००११८	बिष्णुप्यारी अधिकारी	३	९२३२२६३
१५७.	२००३०२१६००४५९	पलानूराजवशी	३	९२३२७२६
१५८.	२०१११०२५०५५६२	सांगठु राजवंशी	३	९२३२७२६
१५९.	२०१२०२०२०८९४१	हेमनारायण राजवंशी	४	९२३२८५
१६०.	२०१८१११३००७९४	झम्का माया विष्ट	४	९२३२८५
१६१.	२००८०८२७०१०६२	बहमलालगणेश	३	९२३२८८
१६२.	२०२५०२२२०००४७	अम्रा देवी राजवंशी	३	९२३२८८
१६३.	२००४१०२६००४६७	नन्दप्रसाद आङ्देम्बे	३	९४४

१६४.	२००८१०२३००१०१	बदिलन अन्सारी	४	९४४
१६५.	२०१०१२१८००५१७	तालामोयसोरेन	४	०४०३०३७
१६६.	२०१३०७१८०२२८५	बवलु किस्कु	३	०४०३०३७
१६७.	२०१३०२१०००८२४	गणेशकुमार दर्जी	६	१७०५
१६८.	२०१६०७१२००८८९	बुधोदेवी यादव	१	१७०५

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्धारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वियनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा कतिपय प्रदेश र स्थानीय तहले यस सम्बन्धी कानुन निर्माण गर्दा संघीय कानुनसँग सामाञ्जस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ । अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ ।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने कार्यामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा एकमुष्टमा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वियन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।
- कृषि, पशु, लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ।

- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्यौटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ । लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्यौट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्यौट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरु आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । मौज्दातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ । तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलव्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ ।
- गाउँपालिकामा निर्माणाधीन आधारभूत अस्पताल तथा कार्यालय भवन समयमै निर्माण सम्पन्न गर्नुपर्दछ। गाउँपालिकामा सञ्चालित आधारभूत अस्पतालको कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन सुत्र प्रणाली बमोजिम गरी गाउँपालिकाको वित्तीय विवरणमा खुलासा गर्नुपर्दछ।